

9

200

Literárna Senica Ladislava Novomeského

Bulletin vítazných prác **XXIII** • ročníka autorskej súťaže

Obsah

Príhovor poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu Trnavského samos- právneho kraja Tibora Mikuša	7
Slovo na úvod Duchovný priestor pre nové ideály ... Peter Jaroš, spisovateľ a predseda Spoločnosti Ladislava Novomeského V Bratislave	8
Laureáti XXIII. ročníka Literárnej Senice Ladislava Novomeského 2009	9
Výber z ocenených prác	10
Obrazová príloha	89

Ladislav Novomeský v karikatúre Ľudmily Rambouskovej (1932)

Čas letí
jak vtáci nedozierni.

1904 –
na rok ten zabudol som
jak na svoj dáždnik čierny
v Café Union.

Lež toľko viem, že v roku tom
oblohu sotva kryla
jasavá hviezda z Betlehema,
len jedna žena
v bolesti chlapca porodila.

Čas letí
jak vtáci nedozierni.

Snáď 19 ráz opadali kvety,
kým chlapec vravieť začal.

Úžasná sila sveta nezastená
z detského pozdravenia.

Na svete boli silní i slabí,
v New Yorku stáli mrakodrapy.
Smial sa i Paríž,
zošitý krásnymi mosty,
a černocho černošku miloval
na Brehu Slonovej Kostí
a žena v Moskve
o lepšom šťastí snila,
o väčšej skyve chleba.

Tá pieseň chlapca
podobu sveta nezmenila.

A zdá sa,
že žiť tu nebolo mu treba,
keď pranič svetu nedá.

Lež predsa:

pripíšte k jeho chvále,
že miloval tak strašne, neskonale
veci i vecičky sveta.

Laco Novomeský

Príhovor predsedu TTSK

Vážení priatelia,

úloha literatúry v živote človeka je nezastupiteľná. Pôsobí na city človeka, rozvíja jeho fantáziu, vzbudzuje estetický cit a vyvoláva predstavu o kráse. Okrem toho pomáha rozširovať ľudské obzory a obohacuje vnútorný svet.

Literárne súťaže dávajú šancu zviditeľniť sa aj začínajúcim autorom. Víťazov Literárnej Senice Ladislava Novomeského máme česť privítať v našom kraji už dvadsiaty tretíkrát. Za toto obdobie súťaž dokázala svoju opodstatnenosť a nadobudla nadregionálne renomé.

Dôkazom je skutočnosť, že sa tu zúčastnilo okolo šesťtisíc autorov a vyhodnotilo sa vyše sedemnásťtisíc umeleckých textov. Mimoriadne si vážim, že súťaž nesie názov po Lacovi Novomeskom, básnikovi medzivojnového obdobia a modernej slovenskej poézii. Vnímam to ako dôstojný prejav úcty k jeho tvorbe.

Som presvedčený, že zborník víťazných prác nám odkryje svet literatúry. Želám mu čo najviac čitateľov, pretože zosobňuje peknú myšlienku. Všetkým účastníkom Literárnej Senice Ladislava Novomeského prajem čo najviac tvorivých nápadov a chuti do písania.

Tibor Mikuš
poslanec Národnej rady Slovenskej republiky
predseda Trnavského samosprávneho kraja

Duchovný priestor pre nové ideály...

Áno, duchovný priestor pre nové ideály, vieru v budúcnosť a udržiavanie kontinuity najlepších národných tradícií vytvára kultúra, umenie, literatúra... Aj preto je nevyhnutné kultúru, umenie a literatúru všemožne podporovať. Pokiaľ ide o literatúru, podporovať treba nielen vydávanie kníh zrelých autorov a autoriek, ale aj rozličné literárne súťaže, teda obrazne povedané tvorivé dielne, v ktorých sa hľadajú, formujú a rodia noví zrelí autori a autorky... Jednou z takýchto tvorivých literárnych dielní je aj Literárna Senica Ladislava Novomeského. Jej životaschopnosť a tvorivú vynachádzavosť potvrdzuje aj tohtoročný XXIII. ročník...

Literárnym dielom, básňou, poviedkou, novelou, románom či dramatickým textom vstupuje spisovateľ s čitateľom do vzájomného dialógu. Čitateľ buď súhlasí, alebo polemizuje s názormi spisovateľa. Reakcie čitateľov na spisovateľovo dielo sú teda zákonite rôzne, čo je celkom prirodzené a samozrejmé. Dôležité však je, aby mal spisovateľ na rozličné udalosti, na ľudí a ich životné osudy vlastný, presvedčivý názor a aby sa usiloval písať pravdivo. Potom je aj o čom polemizovať...

Dobrá literatúra humanizuje a demokratizuje nielen čitateľa, ale cez neho aj spoločnosť, v ktorej žije. Aj preto je pravdivosť literatúry dôležitá, lebo len takáto literatúra má šancu zaujať čitateľa a pozitívne na neho pôsobiť. Všetci účastníci tejto aj iných literárnych súťaží, ktorí sa snažia takto písať, obohacujú náš kultúrny i spoločenský život a zároveň sa stávajú jeho spolutvorcami...

Zaželať si teda pri písaní veľa tvorivej radosti a vnímavých čitateľov a čitateľiek...

Peter Jaroš
spisovateľ a predseda Spoločnosti Ladislava Novomeského

Laureáti XXIII. ročníka Literárnej Senice Ladislava Novomeského 2009

Členovia poroty: Július Balco, Marián Grupač, Ján Majerník, Pavol Stanislav, Peter Valček

POÉZIA

Hlavná cena

Cena predsedu Trnavského samosprávneho kraja
Martina Boleková, Púchov

I. kategória:

1. **Tomáš Koníček**, ZŠ Liptovská Osada
 2. **Barbora Tresová**, ZŠ Tomášikova Košice
 3. **Erika Virostková**, ZUŠ Stará Ľubovňa
- ČU: **Lenka Coculová**, ZŠ Svidník
Veronika Jackaninová, ZŠ Svidník
Barbora Plutová, ZUŠ Stará Ľubovňa

II. kategória:

1. **Linda Šagátová**, Gym. Myjava
 2. **Michaela Lovasová**, Gym. Banská Bystrica
 3. **Michal Molnár**, Gym. Bratislava
- ČU: **Tomáš Garaj**, Gym. Zlaté Moravce
Ivana Drábiková, Gym. Žilina
Mária Bederková, Gym. Senica

III. kategória:

1. **Katarína Džunková**, Praha
 2. **Veronika Jančíková**, Poprad
 3. **Ján Marton**, Svit
- ČU: **Lýdia Džundová**, Kružľov
Jaroslava Smejkalová, Poprad
Miroslav Búran, Jablonica

PRÓZA

Cena Literárneho informačného centra
Ján Babarík, Košice

I. kategória:

1. **Ján Miloslav Tazberík**, ZŠ Bratislava
2. **Lukáš Počatko**, ZŠ Michalovce
3. neudelené

II. kategória:

2. **Damian McBlack** (Denis Bím), Gym. Nové Mesto nad Váhom
3. **Ivana Čerňanová**, Gym. Sučany
4. **Radovan Potočár**, Gym. Levice

III. kategória:

1. **Ján Babarík**, Košice
 2. **Lucia Gecelovská**, Košice
 3. **Ivana Polčíková**, Hlohovec
- ČU: **Lenka Suchá**, Košice
Miroslav Búran, Jablonica

Výber z ocenených prác

Martina Boleková

Šifra

niečo sa ohraničilo
ale kontúry sú stále nejasné

rám sa nezadržateľne zužuje
do bodu ktorý trvá

tkanivo prerastá vetrom
a chvíľami zaniká ten zvuk
šumenie
praskanie ciev

len môj odraz
možno tieň
sa celkom hmatateľne
premieta po tvojom tele

v krajine kde vynašli pergamen
naplo kožu
popísanú kameňmi

vracia čas

kôstka

každú noc
obliekam do truhly
malé kučeravé dieta

do týždňového prachu
o tom píšem
perpendikulárny sloh
v ktorom sú postavené
všetky vlasy
na mojej hlave

dajte mi jednotku
rýchleho obsadenia
kompletného prázdna
alebo aspoň plazmu

budem sa dívať
ako tekuto sa
rozkladám

xxx

nebo na nás kašle
krídlami supov
aj tak sú podstatné

len flaky
na mojom krku
a mazlavá hmla
to je všetko
čo ti zo mňa ostane
a ešte vertikálny
útok špendlíkov
vraj dážď
motív obohratý
silnejším súperom
ktorému nepovieme
že brána bola zavretá
že kamera zlyhala
že coitus je interruptus
a niekde brzdí
električka
nevolaná túžba
čo sa vykoľajila

ťažoba

nástojčivo mi
presvitáš cez kožu

po vytrhnutom vlase
ostáva kráter -
jeho otvorené ústa mlčia
až do dna

tam ťa prespím
v hlbokých vodách
kým mi nevyplávaš z úst

ťažký kameň
padajúci naopak

dve miniatúry

boxerská

tvár sa mi vysypala
z rámu

istá je len
čierna
zväčšujúca sa
päsť

xxx

zachrípnuté korene
obrusujem
tichým našľapnutím
míňam míny
vybuchujúce
do nemoty
medzi zaškrením
vlasov stále
nehorí

Tomáš Koníček

Svet

Mračí sa a smúti...
Nazerá do zelenomodrého klobúka planéty
roztrhaných oblakov múdrosti.
Čaká!
Globálne katastrofy?
Dážď nepokoja?
To je cesta ľudstva?
Čo vlastne cíti?
Prosí o lepší deň.
Prosí o strom lásky.
Prosí o kvet pokoja.
No padá na neho divočina skutkov.
V tichej spravodlivosti
pod slnkom čistej lásky
prosí ešte o záchranu
v mene pravdy a múdrosti...

Slniečnicové leto

Žltá slnečnica
koláčik radosti
spokojná zmrzlina lásky
žije si v šťavnom lete.
Človek tiež túži
po slnečnicovom pociť leta
z ktorého si môže odkrojiť aj v zime,
keď sú lupienky lásky opadané.

Ruky záchrany

Ruka Jupitera
ochraňuje jastraba smrti
teroristu lásky
život nepokoja...
Holubica mieru
vo vesmíre vekov
nad všetkým stojí.
Možno pre nás zachráni
slnko života
a odvráti mraky skazy.
Chceme sa hojdať
v rukách záchrany
vo vojne dobra i zla.

Osamelý dom

Dom osamelého strachu
skaly smutnej radosti.
Jazero strašidelných záhad

trstinová noc pravdy.
Kameň smútku neutícha
na ostrove sklamaní
v jazere lásky
ktorá neprichádza.
Človek čakajúci
ponára sa ešte raz do jazera nádeje.
Zrazu dom ožíva
a človek s ním.
Duch lásky ho navštívil.

Let duše

Let duše sta motýľ nádherný.
Lahký je ako všetko nám blízke.
Chod' preč nepriateľ mrzutý,
všetko od Boha milovať máme.

Každý robí chyby,
naša duša však letí k Bohu.
Boh zmiluje sa nad nami,
zlepší let nášho srdca k nemu.

Chlapčenský svet

Krajina mlák
zem veselých snov
kameň túžob leží na dne
predstav.

Krajina mlák
sieť dospeláckych sľubov
leží v bráne hier
nekonečných.

Krajina mlák a
kvietky z lúk
sú večne v nás i
v strapatých sníčkoch
chlapčenských očí.

Barbora Tresová

Sklenené nebo

Čierne nebo v pohári.
Skús hádať,
ako dlho sa naň ešte dokážem
pozerať.
Temnota nám uzavrela viečka,
nekonečnosť padá do tej nádoby,
v ktorej sme ukryli
naše slzy.

Obaja sme už dávno zabudli
na belasú búrku
a na padajúce hviezdy.
Skús otvoriť oči
a dýchať tú chladnú hmlu neba
v zásuvke.

Luna ukradla bozky
a nenechala nič.
Iba pýchu a zlomené srdce
toho rána.

Už sa tam viac nechcem dívať.
Nemám už chuť hľadiť
na prázdnotu
bez dúhy.

Nebo bez mrakov
a čierna farba medzi stenami
skla.

Nemilujem už n i k d y.

Anjel a princezná

Čistá a nevinná
nádherná princezná
zabila anjela.

Anjelik najdrahší
miloval princeznú...

Čistá a nádherná
úbohá princezná
skrížila anjelovi
cestu.

Anjelik najdrahší
tak prišiel o dušu
a slepota mu vzala let.

Odvtedy anjeli
nechodia
na tento svet...

„Koware shita“

Upadnutý do tmy večnej beznádeje
hľadáš to,
čo si už dávno stratil.
Uväznený tam,
kde nič nie je,
skúšať nabrať naspäť
kúsok síl.

Snažíš sa pochopiť vlastné myšlienky
poskladané v obálke
a hodené do vetra.
Chceš vrátiť čas, lásku,
spomienky,
no vieš, že priskoro
si ušiel od sveta,
aby si sebe dušu zachránil,
aby si nezradil vlastné srdce.

A teraz kráčaš temnou prázdnotou,
lebo si chcel uveriť bláznom,
čo verili, že lietať je ľahké.

Sny si poslal
ku hviezdám,
aby ti iní vedeli pomôcť.

No naspäť sa
bez úsmevu nevrátiš...

Erika Virostková

Tebe

ohnivá iskra
záhada
mi popálila srdce
nenápadne
jemným dychom fúkla
do dlaní
lupienky margaréty
ľúbi
neľúbi
si pre mňa neznámy
no keď mi hľadíš do očí
viem
poznám ťa
celý život

x x x

spoza okna pozerám
na dažďové kvapky
tancujúce listy
a nahé stromy
aha
tvoja stopa v mláke
ja si ťa nájdem
jeseň

x x x

zbožňujem ťa
vždy
keď ma navštívi samota
chytím sa tvojho uška
tvoríme dvojicu
voňavé objatie hreje
je sladké ako med
priateľ do nečasu
čaj
z obľúbeného hrnčeka

x x x

sneží
smútok
tancujem v jeho rytme
chladí
vábi
skláňa hlavy
podráža kolená

kto mi uštrikuje
sveter z nádeje

Lenka Cocuľová

Studnička

V okrúhlom ráme
ligoce sa čarokrásny prameň.
Voda je v ňom čistá
ako striebro.
Mávnem rukou
a krehká pokrývka sa zvlní.
V nej sa aj slniečko usmieva
a hladí ju po
ligotavej hladine
zlatými lúčmi.
Zahreje ju a jemný vánok
sa ponosie na jej hladine.

Hmla

Kráčam po chodníku
do školy.
Zdá sa mi, že za mnou
niekto kráča v dlhom bielom
závoji.
Pretieram si oči,
no nič nevidím.
Len biely závoj ma
obklopuje už zo všetkých
strán.
Až po chvíli zvesili sa
zlaté lúče,
roztrhli biely závoj
a jemný vánok
ich odvial do neznáma.

Ticho

Pestروفarebná paleta
pokrýva našu zem.
Jej pohľad zväbi
aj najmenšieho tvora.
A tá najmenšia kvetinka
úsmev zažiari
i na tvojej tvári.

Všade vládne ticho,
všetko mlčí,
len čistý potôčik
po kamienkoch zurčí.

Ticho vládne v prírode,
no občas aj v každom z nás.
Všetko mlčí,
len vtáčik – speváčik
nezamkne si hlas.

Veronika Jackaninová

Deň

Bez pozvania
zaklopal na okno
Bol teplý
ako pohladenie mamy
farebný
ako dúha po daždi
a čistý ako páperie

Sadol si priamo predo mňa
Dokorán som mu otvorila
svoju náruč

x x x

Detstvo je ako zrkadlo,
do ktorého hádzeme
hĺstku spomienok.

Mama

Mama.
Prvé slovo naše,
ktoré nám vychádza
priamo z duše.

Mama, ktorá nás vždy podrží,
mama, čo nás vždy pri srdci poteší.

Mama, to je slnko,
čo svieti každý deň,
a preto celý rok je
u nás leto.

Šťastie

Plná lúka
rozosmiatych kvetov,
ktoré zvädnú vtedy,
ak nebo neplače.

Barbora Plutová

Prší

Moja melancholická nálada
vzrastá.
Som zhypnotizovaná
z toho nekonečného bubnovania
kvapiek na sklo.
Relácia o počasí
sa práve skončila.
A ja sa už pomaly nepamätám,
ako vyzerá slnko.
Ešteže existujú
žlté dáždnyky!

Gaštan

Aký záhadný plod!
Nesie v sebe
hravosť detí
i dlhovekosť stromu.

x x x

Leto si balí
lastovičky do kufra.
Ty tu však zostávaš,
aby si sa posmievala
mojim letným spomienkam.
Svojím: „Dobré ráno, škola!“
utápaš moje bezstarostné sny.
Podplácaš ma farbami,
jeseň!

Linda Šagátová

Karyont

zvyk je
tvoja košeľa.
Tvoj chlieb
obsadil
priedušnice
mojich nálad

metronóm čaká
na mráz.

Prievan

Príliš dlho som sedela
v úvodzovkách
a vo vstupnej hale
predávala
chryzantémy

kým prešlo okolo zopár
kilogramov ľudí
a stereoticho

Čiarky

Vletela som do kaluže
no verím
v brucho hmly:
húfy planktónu
víriace
v ultrazvukoch lúčov

starú tetu
predbiehajúcu
v rade na pomaranče
beztvárych
beztvaro kývajúcich
predtým než po nej
hodia šupu

a jedna čiarka zo steny
zostáva v blate
moja.

Čas si stanicu nevyberá

Natenko zaschnutá,
poznačená
do lepkavých rečí
farizejov.

Kvitne tu tvoj dážd
a stopy na dlažbách.

A tak poďme spať:
S plnými ústami hrozna,
jesennou hmlou
škrípajúcou
pod viečkami.

Chemická nerovnica Jozefa Urbana

Odtrhlo sa mi ucho:
Tak dlho som chodil po vodu.
Bol som
asi
básnik

Michaela Lovásová

Plastelína

jedli sme plastelínu
a stavali si vzdušné zámky
z piesku
s komentárom
tu budem bývať, keď budem princezná
dole hlavou z preliezky
hrávali sme sa na veľkých

... roky už pokazili mnoho hodiniek ...

a my staviame vzdušné zámky
s komentárom
raz budem princezná
i keď je všetko na draka

a stále sa hráme na veľkých ...

ale pretentokrát si dáme radšej šalát
/aby si všetci všimli, ako sme dospeli/

Myši s baterkami /alebo/ Zase mám chuť písať hovadiny

... Ach, dáma, aké máte krásne oči,
ako vám len svietia!
Netradičná farba a tvar – také okrúhle som ešte
nevidel ...

A stále sú väčšie a väčšie ...

... ach, aké sú len veľké! A ako pradiete!

... v bozku umieram ...

(až mi praskla lebka)

Vodič vylial pohár s kolou
a na ceste
/tak ako aj v živote/
zanechal po sebe (iba) mŕtveho donjuana ...

... a možno to tak nebolo ...

Možno myši kedysi
robili svoje malé bludiská
s prilbami so svietiacou baterkou...

Mami, čo sa stalo tomu kocúrikovi?
Nič, srdiečko, on len spinká
a na svojom obláčiku sníva svoj sen
o cupitajúcich myškách s baterkami ...
o cupitajúcich myškách s baterkami ...
ktoré mu zlomili jeho ego (dravca)
a pätnásť kostí ...

Búram oblaky

Niekedy
ma mrzí, že ležím sama v tráve
za naším domom
sledujem žeriav búrajúci mraky
a
/akoby/
z nich padá biele páperie
lovím ho očami
vlasmi
dotvára šediny
k mojím kruhom
očerneli od tmy nocí
cez ktoré som počítala
všetky steblá trávy
z ktorých
si so mnou nedýchal leto
ktoré
rástli pod mojimi očami
ako (?) z vody

niekedy
ma mrzí že som sama
keď sa po daždi zjaví dúha

vonku nám kvitne nostalgia

možno
to bol večer z tých
čo voňajú ako teplý deň miznúci v parku
tráva plačúca dážď pod jeho krokmi
a možno
kvety rástli do čerešní
a vtáky vŕzgali čosi
o spievajúcich pružinách
minulej noci
možno
lebo čas sa mi utopil
v kvapkách našich slov ktoré farbili chodníky
tam
kde sme stratili všetky veľké slová
a oči
a uši
a Tma dýchala teba
tam
kde stromy skláňali svoje hlavy slnku
a s tichou iróniou Ju skrývali
za chrbtami

z kostola

zazvonili zvony
a vtáky so štebotom vyleteli z veže
do modrej oblohy
keď
všetci tí ľudia
prvý krát
tento deň
zdvihli hlavu k nebesiam

Michal Molnár

XXXXX.

som
na jazyku
kde s ovocím
rozprávam
a spím

ty ma nevypluješ
a ja nezažnem

II.

na opísanie
nášho dňa
potrebujem presne

dve zápalky

jednu zlomím
a na druhú

zabudneme

ráno; nové mesto

I.
mlčky sen,
rozliata záhrada

a bodliaky
akoby
nestihli

dopiť kávu
po večeri

II.
nie nezabudnem-

rozmazať päťou
hlinu po stebľách

dážď a cigarety

mláky na stenách
ticho veštia
obraz

čarovného brata

ty nesmelo

obchádzaš
rozladený deň

na jazyku

v neposlednej
túžbe
vidieť mamu
plakať
a otca zívať
bez dymu

Jeseň

V listoch sa smeje
štrbavo

a bez ostychu
na mňa pľuje
to, čo ostalo.

Možno som prejedený
jej ovocia.

(Je vždy rovnaké;
presne ako môj nos,
keď niečo
tušíš.)

Akoby som rozpučil
svätojánsku mušku
a dlane sa mi
opálili.

Tomáš Garaj

I.

Keď Boh v jedno popoludnie tvoril vesmír,
stvoril planétu.
Malú a mokrú,
ale páčila sa mu.
Najväčšie ihrisko v dejinách.
Bola jeho miláčikom.

Dal jej meno Zem,
blbé meno, pomyslel si.
No hneď si spomenul,
že je boh a nemá mu kto oponovať.

Dal jej voľnosť v kúte nepodstatnej galaxie,
obdaril ju hojnosťou mlieka
a medu
a životom ... samozrejme.

Ten rástol a dosiahol „búm“,
chybou v procese zliezol z dreva,
poprel Boha
a jeho samého naň zavesil.
To Boha našťvalo a vysral sa na Zem.
Veď: Kto odtne ruku, ktorá ho živí?

So Zemou to skúsil ešte raz,
no život na Zemi ho donútil poprieť
samého
seba.
A tak so zvolaním: „Debili!!!“, zanechal Zem
A odvtedy to ide so Zemou
dolu
vodou.

V alkoholickom opojení si život začal namýšľať,
že je sám v celom vesmíre.

Umrie na samotu.

IV.

Žijem zo dňa na deň.
Žijem z neukojených pohľadov.
Vidím v nich smäd
a hlad.
No nikto nežízni po spravodlivosti,
a nikto sa nechce nadžgať láskou.

Všetci sú žiadostiví po sebe,
tie pohľady,
čítam z nich.
Ešte aj ten prvý miništrant hľadá

pevnosť (z) prs a dĺžku nôh
a aj tá najsvätejšia panna hľadá
muža,
aby sa stala tou najsvätejšou
ženou.

Je to prirodzené.
Zvieratá sú uväznené v očiach
a cez ten pohľad sa derú von,
von z kliebok.

A aj ja som jedným z nich,
tak ako
ty alebo vy.

Už neexistuje žiadne
My,
Vy,
Oni,
ba ani Ony,
len tie zvieratá v pohľadoch.

A ja som žralok, žívím sa
Mrenami,
aj ich ritami.
Skvosty celej antiky zahynuli.
Zahynuli, lebo zvieratá boli napovrchu
a človek uväznený v pohľade.

Každý riadok znamená
len iný pohľad a inú
potravu...

Ivana Drábiková

Múza

Umelci sú
náladoví celý život
ich niekto kope

A potom?

Neisté – dotyky a spojenia
Ľaknú sa raz – a neveria

Sme ako listy na jeseň
/Zavanie vetrík
A my padneme/

Vzdušné zámky
držím v rukách s tebou
Čo urobíš
keď zafúka vietor
/Odveje ich preč?/

3

teraz je to márne
keď je pohár prázdny
a ja s vodkou – na dne
spolu s kockou ľadu
naplníme si vaňu

v teple je to krajšie
bez zbytočnej vášne
bez krvi
bez príboru
zavrime ju do hrobu

vo dvojici – ostaneme my
vo dvojici – bez číselka tri

Na chvíľočku

Odišiel si
Ukryť sa do ticha
A ja som ťa nachádzala
všade navôkol

A hoci som nezvonila
Ty si odomkol

Mária Bederková

Poézia

Tak často si za mnou chodievala
s roztopašou a chuťou rásť.
Vždy si sa mi poddávala
a našla na boľačku masť.

Odkiaľ?
Čo si? kto si?
A vrátiš sa opäť, zas?

Zapletieš mi jazyk
skrz na skrz, cez prst pretečie smršť síz,
šplach hŕstky čerstvých slov,
čo vyplavíš a navoniaš gitarovou hrou?

Áno, tak voniaš, tak ťa cítim ja,
jemnučko a s otázkou:
Prídeš? Ty? Ty a ja? Naša tichá hra?

Odhalíš mi kúsok z teba? Aká si? Ako ja? Iná?
Či nazvať si ťa smiem? Snáď poézia?
Pochabé? Odvážne? Veľa otázok, viem.
Ale vedz, si časť zo mňa, moja odmocnina,
nechvejný tón, a či verný tieň.

Veľká pravda

Chceš upraviť mi moje telo?
Tak ho zmeň.

Chceš nabúrať mi moje zvyky?
Daj ich sem.

Chceš zmeniť moju povahu?
Tu máš! Ber!

...ak naberieš tú odvahu.

No ak chceš byť šťastný za každú cenu.

Et tu Brute?

Už aj ty, snáď?
Stáť!
Báť ... sa,
keď ťa dokáže stať i vlastný brat ...

Nová pravda

Vraj opica je náš predok,
nech je mi potom Boh sám svedok,
ak správanie mám zvierat,
za hriech sa mi to neráta.

Katarína Džunková

Od Marty

„A prosím, odpusť, Bože,
ja viem, už aj tráva zvoní niečo o duši,
zakrývam si uši a ona vojde aj cez nos – krása.
Všetky moje slová sú zbytočné,
celá tá práca je zbytočná,
ale pamätáš si vôbec,
to preto,
že som si až tak ctíla úlohu ženy?
A kto ti pripraví cestu,
kto vychová deti,
kto ich aspoň naučí chodiť,
aby ťa nasledovali?
Veď aj slnko musí mať na čo svietiť!
Neviem rozoznávať vtáky
a nikdy som ani nezaklopala
na žiarivý zámok rosy.
Ja tiež milujem, ach,
už ani neviem, kam som dala misu s hrachom,
už ani neviem ako dlho
sa mi kúpu ruky v chlebe ako v studni,
už ani nepracujem správne,
a ešte nemilujem dostatočne,
čoho sa chytiť, prepadla ma nádej, ach!
Nie, radšej sa na mňa ani nedívaj,
ako zúfam.
Neviem mať dlane bez úžitku.

Opúšťam všetko,
a tým sa vraciam?
Mám bežať k tebe,
ale to až kam,
keď v dedine ležia chorí?“

A na tú chvíľu, ktorá vkĺzla medzi vety, že ani nevedela kedy, keď sa ako blesk mihla štrbinka na plášti poctivého života a nestihla ju zaplátať; na tú drobnú chvíľu, ktorá trvala veky, keď už ani nepukala žalosť, čo bola potajomky jej pýchou, to už nebola ona a práve to bola ona, to ticho, keď sa vypáre čas a šťastie a bolesť sú jedno; tam bolo objatie, ktoré pichlo pravdou, a nikdy za ním nedobehne slza a nikdy neprestane klopať: Boh a Marta.

prosenie o plač

koľko hriechov to vlastne
narobíme aj očami
keď sa rozhliadame
a chceme, aby nás videli
alebo, naopak, nezbadali,
že sa modlíme

kde je v nich potom miesto
pre pána

takého dobrého
že by mu stačil
aj posledný kútik oka

a tak v bolesti našej
v bielej, ktorá je na jahodách ešte trpká,
a v kráse
putujúcej po celej mieche
z mliečnej dráhy
býva on,
vznešený a veľký,

tichučko sa zjaví
ako keď pokorne
prichádza na svet život
v jedinej ľudskej slze

A stále básň

tak, ako existuje tušené „tam“
nad lebečnými švami oblohy
alebo vo vnútri brezy,
sestričke ľudstva s bielym obvazom,
stvorili sme si aj ďaleké „potom“
na všetko, čo sme odsunuli na iné časy

až potom budeme lutovať
až potom vykonáme, k čomu sme sa odhodlávali
až potom priznáme, že sme chceli škodiť bližným
až potom zakričíme hosana
a tentoraz už ozaj neprestajne

Bože, v tých najhlbších chvíľach,
keď sa ťa ozaj dotknem
a je to bolesť
keď volám, že naozaj si
a už nikdy na tú chvíľu nezabudnem

len tam niekde,
kde sú slzy básne
tiež z milosti vychádzajú z nebytia,
až tam pocítim tvár toho,
ktorého neviem milovať
raz, že sa zjavil
raz, že je abstraktný

Ó, Pane, ktorému ani neviem povedať, aký,
Pane, ktorému sa opovažujem písať
a nepoznám správne slová:
Ďakujem? Zmiluj sa? Sláva ti?

ty, ktorý vešiaš svetlo na vitráže
a ako remienok, čo neuviaže
ti nikto, si na členky
navliekaš plesá,

dáš bozk
a naspäť chceš len pieseň

po stýkrát sa mi zjavíš
v milovanom mužovi

xxx

jesenné ráno
bolo studené a čisté
a možno práve preto
som si spomenula na pastiera,
keď sa ešte stále
dojatím triasla zem -
z lásky v noci jeden muž
preskočil vatru mesiaca

a náhle ma to stislo
inakším pohladením:
možno práve tak
majú vyzerat' Lurdy pre dušu,
čo ma predtým nebolelo
teraz ma bolí

ale ibaže
s krásou
a ani s bolesťou
neviem naložiť

chcela som vyhnať
aj vlastné srdce
odrazu príľahké
na podobné chvíle

kam potom namieriť
ťažkú hlaveň hnevu
kam obrátiť päste
strhla som všetko
a kričím ešte:

ako je možné,
že stačí,
iba čo kážeš:
milovať ?

Cestou z Moravy

Ako už vrastená pieseň krajinami tečú nite,
tie, ktoré spájali dávne ríše
a stále cítiť staré puto,
čo objalo obzor
ako fialové cimburie bobúľ,
keď začne dýchať vinohrad.

Tak je upevnená zem,
hoci aj obrastená jazykmi ciest a papuľami hraníc,
neviditeľným stehom z rubu,
čo ešte dávno teplou ihlou vyšil vápenec

Znejú a znejú trioly hrozna, zem náznakom bolí
vrúcna chvála tých, čo boli - v mŕtvolách zožatých polí.
Kvapkami vzbĺkne, pokojne sviati z jesenného rána
červená rana na perleti sochy Floriána.

V krajine horí hudba. Akosi
aj farby majú tóny, keď práve
v stupnici vŕby spieva v rákosí
ondatra áriu o Morave.

A potichu, ako slamenie tráva,
vchádzajú do topoľov lístky striebra,
vo výklenkoch domov zrejú sochy
také presné, že dedina čoskoro porodí svätých.
S pohybmi pomalého kraula
plávajú cez vzdušné čiary
ramená veterných mlynov
a žehnajú im prísne rozostúpené polia,
až sa zdá, že tadiaľto už isto cválal rytier
s helmou, do ktorej ako do lesklého jazera
zostúpila nočná obloha.

Krajina, na ktorú padá súmrak
ako letec s padákom do písmena omega,
krajina, kde rastie trstina podľa vysokého slohu stebiel,
krajina, ktorej líku napísal anjel
kvetnatým štýlom s pivóniou na prsteni...
A predsa sa nad tebou vznáša
tisíckrát väčšia krása než naša
a omnoho väčšia bolesť
než tá zo šelestu na srdci lesa.

A nie je to útek, nie je to návrat,
čo sa stalo,
že odrazu všade rastie
sestra.

cestou za ním

dedinskí chlapci hvízdli
na loveckého psa v súhvezdí
a on sa natiahol,
aby ich utíšil,
najkrajší chlapček za horami

pod slnkom
ako pod srdcom
nosil planétu,
kým ju hrial, k nohám mu kľakla
sýkorka, pelikán, krakľa

a rozprávali ako hoboje
povedia naraz o nás oboje -
život aj smrť, že je tu
v jedinom jednom tóne

a tak so slzami
na ktoré ešte nemám
sa dívam
na najkrajšieho chlapčeka
a naozaj je tak blízko
ako každú noc nad nami visí
niť, obväz, povraz, lano
pupočná šnúra
mliečnej dráhy

Veronika Jančíková

xxx

Píšem potichu
V bytí tak zrejmom včlenená do zástupu...

Čo teraz?
Už len dať tomuto svetu zmysel.
Všetko ostatné už má.

dospelácka

Spomeň si
ako plačú deti.
A ako odpúšťajú.

Ako pod krížom
stoja bosé a prosia o odpustenie.
Zložia si krídla
a vložia ruky
do cudzích dlaní.

Sme tie isté deti.
Zrelšie o jedno milovanie.

xxx

schúlim sa
na konci sveta
a budem zbierať
slnko
vodu
kvety

a prosiť o odpustenie

každý deň sa stretnem
medzi všetkými
čo sa ponáhľajú
do práce

odídem
na koniec sveta
schúlim sa
a budem čakať
či boh nájde odvahu
povedať mi pravdu do očí...

a možno si len tak ľahnem
celá popraskaná od zimy
a budem sa tešiť z teplej jari

vieš
deti zaspia iba v jednom náručí

o istotách

Slniečnice sa dennodenne
rozprávajú o slnku...

Aha, ako sa za nami otáča!

posledná

Schúlim sa do seba.
Možno sa lepšie uvidím.

Aký čistý býva strach
keď voniaš minulosťou.

Až umrie hudba
z poslednej uspávanky
poďakuj jej, že vôbec znela.

Schúlim sa do nás.
Možno mi napadne viac,
než udierať sa do hrude.

Odpusť, potlesk nebude...

Ján Marton

Nebo plné lásky až po strop

v nebi narástli stromom ruky
a ja aj tak dávno viem
že ma nebudú objímať ako teba

chrániť ako teba
milovať ako teba
zbožňovať ako teba

...

lebo ja som ťa zradil a pred dvadsiatimi rokmi
ukradol v samoobsluže zapaľovač
ktorým v pekle zapálím vatru

a pred mojimi očami
ju budú preskakovať
holé cigánky

to bude ROCK´N´ROLL!!!

Medzinárodný deň ľudí

cestári lepili cesty
zubári diery
a ja som sa asi ako jediný
vôbec nesnažil

zalepiť čo sa ešte zalepiť dalo
svet jedno ráno
zakrútil mojej revolúcii
krkom a ja som prišiel

pod obraz okolo piatej domov
všetko naokolo sa mi smialo
a malý sused Karol
ako každý deň o takom čase

triafal plastovou fľašou do smetného koša

nikdy som ho nevidel trafiť

Poznal som ho

podopieram palicou muža
ktorý v sebe skrýval strach i sny

a so svojim géniom v črevách
sa opíjal do nemoty

tak tri-štyrikrát do týždňa

Báseň pre Svetlanu

ty si presne ten typ
pre ktorý si chlapi
brúsia žiletky otvárajú okná
a čakajú na prvý rýchlik

som oveľa ďalej
zatváram nad tebou oči
smejem sa nepričítne do stien
a otváram si štvrté pivo

lebo viem že ty máš
na viac

Dostal som sa ti ako mravec pod šaty

idem si po smrť
chcem ti načúvať

ale ty zase iba vytrhneš lúke jazyk
a ukážeš mi sever

slnko zapadá
a je leto
aké dlho nebolo

hovno z lásky bez pahreby
dopíjaš moju najdrahšiu fľašu

a rozťahuješ nohy
život

Lýdia Džundová

*

zajtra popoludní
okolo piatej
príde boh
vypije kávu
možno dve
a z dlaní ti zotrie
prach
tvoja tvár vydýchne
modlitbu
možno dve
a konečne sa dočká
toho
ako chutí dážď

v kúpeľňovom okne
odraz
poslednej horiecej sviečky

*

na počiatku
bolo zvädzanie
potom sa z evy
stala magdaléna
a muži plakali
pre nevinnosť
odvrhnutý adam
nakoniec stvoril
salome

muži dnes plačú
bezhlavo

*

ticho
ako v kostole pred spovedou
len rozliate víno
pomaly ráta čas
na pár kvapiek
zachytených v božej dlani
ticho
ako keď
sa tvoje deti modlia
a v zaprášených očiach
ukrývajú naše hriechy
ticho
ktoré splodí
ďalší deň

*

keď
v prachu na povale
nájdeš odkazy starých mám

ich tajné lásky
a netušené deti
odprosené
aj na tvojich kolenách
vtedy je čas
zaprieť vieru
a krvou zapísať svoje meno
na oltár
družička ti povie
kam

Jaroslava Smejkalová

Dziga Vertov

Až zajtra ráno vstanem
odhrniem záves a zalejem si čaj
a nestihnem ho dopiť
A žena v okne na proti
vypije kávu namaľuje si oči
zabuchne dvere a zabudne na závesy
na kvety a na dáždňik
Žobrák v Berlíne na vlakovej stanici
odpluje a zapáli si práve nájdený ohorok
lebo je ráno a zhasínajú pouličné lampy
a na opačnom konci sveta sa zapalujú
lebo svet je už raz taký
A potom pôjdem do školy
A dvakrát nastúpim raz prestúpim
Dvakrát vystúpim
A všetci tí ľudia sú tam tiež
v mašinérii mestskej dopravy
pulzujúcej ako vesmír
Nastupujú a vystupujú
Vezú sa a rozprávajú
A potom začnú pracovať
Zasadať za stoly preplnené papiermi
Obliekajú si biele plášte
Tá pani z pekárne na Českej
predáva chlieb a rožky a koláče
A teplý mladík s hrozne sladkým úsmevom
v Barcelone na letisku vybavuje letenky
A pýta sa či to chcete k oknu
Každý to robí
Každý to vie a nikto nevie prečo
Jeden okamih
jediný deň
celá večnosť
Rodia sa deti umierajú chorí
V Sudáne plače chlapec od hladu
Uzatvárajú sa manželstvá podpisujú rozvody
V sanitke sa práve bojuje o život
a americký zbohatlík si na pláži
natiera červený chrbát krémom
a nadáva na slnko a na burzu
V Brne odbíjajú zvony už o 11
a všetkému je na vine 30 ročná vojna
všetkému sú na vine hodiny
K tomu nám hrá orchester
hrozne dobrý nujazz
V rytme krokov v preplnenom meste
V rytme srdca človeka každodenného
V rytme bombardujúcich lietadiel
Večer to pár z nás zabalí
V Paríži v Prahe v Tokiu
Opustený tridsiatnik v bare
na predmestí Sydney zbalí niekoho

na jednu noc
Niekoľkí miera do kina
na nemý film s univerzálnym jazykom
za symbolické vstupné
Neutečú hoci sa na nich rúti vlak
Niekoľkí sa zadarmo pozrú na tých niekoľkých
odvážnych napríklad v univerzitnom kine
Boh chodí radšej do divadla
počkám ho tam o pol siedmej
Mám dva lístky na Labutie jazero
Balkón vpravo jedenásta rada sedadlo 1 a 2

A medzitým sa stále obzerám
či tam náhodou
niekde nestriehne
Muž s kinoaparátom

Miroslav Búran

zhniť šťastím

rozpadnutá lavička zarástla strachom
matka jablň odrodila
dospelé deti

sú iné ako ostatné
majú zdegenerované srdcia
a rakovinovú pokožku

nik sa o ne nestará
ani osy požieračky odpadu
nechcú ochutnať ich horkosť

tak len visia prikované
v lone svojej matky
čakajúce na spásu rozzúrenej pily

až kým ich neoddelí
od pupočnej slučky
a spokojne zhnijú šťastím

bez hriechov

aj tak raz došliapneš
na moje kroky pokreslené
kvapkami boľavého drôtu

v hrudi ti bude trieštiť žula
a tvoje údy budú
len vyschnuté korene

potom ťa zapálím
a tvoj popol očistím kyselinou
aby si sa zrodila

pod hladinu
odetý v udusených myšlienkach
sa rozlievam na brehu
je tak mokrá tvoja hladina
a spätná vlna stále neprichádza
sedím a čakám na tvoj kúsok
spadnutý do slepého oka
až kým ma vyplavíš

na tričku
maľuješ ma dúhovými štetcami
no ja som len čiernobiely papier
popísaný priehľadnými jazvami

ústami mi dokresľuješ svätožiaru
a ja sa vznášam v nemorálnych predstavách
prepálený s dierou na tričku

Ján Babarík

Časová slučka

Ľavou rukou zvieral volant a pravú mal položenú na rýchlostnej páke, akoby sa chcel pochváliť tou výraznou svetlou jazvou, ktorá sa mu ťahala od palca cez chrbát ruky až po malíček. Vyzerala ako od noža, ale pokojne to mohol byť aj černicový ker. Druhú jazvu mal na pravej strane tváre, od oka až na krk. Táto vyzerala ako od biča. Veď čo iné ho mohlo takto poznačiť? Napriek tomu všetkému z muža sálal pokoj, ako z bodrej tučnej mamky, ktorá s tanierom buchiet príde na dvor medzi hrajúce sa deti.

Kamila sa na neho zo sedadla spolujazdca spokojne usmievala a keby vedela, priadla by ako mačka. Tešila sa na cestu, ktorú mali pred sebou, že konečne s ním bude sama, bez detí a rodičov. Prešla mu ukazovákom po jazve na pravej ruke. Koža na nej bola jemná ako hodváb.

Z mierne zvlňených polí vošli do lesov. Uspávajúce slnko sa medzi stromami zmenilo na blikajúci reflektor. Milan si mimovoľne sklopil tienidlo, aj keď mu to veľmi nepomohlo. Bol taký vysoký, že by mu slnko svietilo do očí len keby ležalo na kapote auta. Ešte viac sa napriamil, aby únavné mihotanie slnečného jasu obmedzil čo najviac. Kamila potlačila nutkanie zavrieť oči. Chcela si tú cestu vychutnávať všetkými zmyslami.

V tiahlej ľavotočivej zákrute pri stúpaní do kopca sa pred nimi naraz objavil protiídúci cyklista. Zrejme podcenil prudkosť klesania, nepodarilo sa mu pred zákrutou pribrzdiť a prešiel do protismeru. Milan nespanikáril a v zlomku sekundy prijal novú úlohu - rozhodnúť o živote alebo smrti neznáameho bicyklistu. Na brzdenie nebol čas, zrážke by tým nezabránil a toho muža by to mohlo stáť život. Strhol volant do protismeru, vtedy však les, v ktorom sa cesta v zákrute strácala, vypustil na hracie pole ďalšieho hráča. Nestihli s Kamilou ani zakričať a obrovský kamión ich odstrelil cez celú cestu do lesa. Keby mali v tej chvíli zapchaté uši, možno by sa ani nebáli. Bolo to také rýchle, tak neskutočne rýchle. Ale ten zvuk, ako sa najprv roztrhol motor a potom sa všade okolo nich lámali a krčili plechy, ten bol desivejší ako bolesť. Nič podobné v živote nepočuli.

Milana prudký náraz hodil dopredu, ale pás ho zastavil skôr, ako by si na volante prerazil hrudník. Pri spätnom náraze cítil, ako sa za ním operadlo sedadla odtrhlo a vzápätí leteli vzduchom v spomalenom tichu. Nechápal ako, ale všetko vnímal. Ležal v aute, cítil bolesť v nohách a v hlave, uvedomil si, že sa auto počas letu obracia hore kolesami a bál sa dopadu.

Kamila stratila vedomie v okamihu, kedy ju pohltil biely oblak bezpečného airbagu. Nevedela nič o tom, ako auto po náraze preletelo ponad celú cestu, narazilo do stromov a ešte sa dvakrát prevrátilo v priekope. Vôbec netušila, ako sa dostala von. Keď opäť začala vnímať svet, už sedela na zemi pod stromami a dívala sa na guľu plechov, v ktorej asi bude Milan. Nejakí dvaja chlapi sa ho snažili (asi) dostať z vraku von. V jednom z nich spoznala cyklistu, ktorý sa pred nimi znenazdajky objavil na ceste. Čosi na ňu teraz kričal, ale nerozumela. Potom videla, ako vyťahujú Milana. Nechajte ho, nedotýkajte sa ho, chcela zakričať, ale nevedela, ako. Zabudla, nemohla si spomenúť, ako a čím sa rozpráva. Čo ak má vnútorné zranenia a tým, že ho vyťahujú, mu môžu viac ublížiť ako pomôcť?

Keď Milana vytiahli, bola prekvapená, ako dobre vyzerá. Dokonca

niečo rozprával a hýbal sa. Muži ho položili na zem vedľa nej. Na kraji cesty zastali zo dve autá a ľudia povychádzali. Milan sa jej niečo opýtal, ale nerozumela mu, len prikývla. Z vlasov mu vytekala krv a stekala po tvári. Veľa krvi. Jedno oko ani nemohol otvoriť, lebo mu do neho hneď začala natekať. Prikľakol si k nim muž, ktorý to všetko zavinil. Bicyklista. Usmial sa na nich. Ten úsmev tam pasoval. Necháпали prečo, ale robilo im dobre, keď sa na nich ten muž usmieval. Obaja sa mu to snažili opätovať a výsledkom boli groteskné úškrny. Potom muž vzal do rúk ich dlane.

Kamila sa prudko nadýchla, ani čoby vyplávala spod hladiny vody. Auto poskakovalo po ceste a Milan sa ho snažil volantom skrotiť.

"Čo sa... Čo sa to... Kamila, rozumieš tomu?"

"Havarovali sme," povedala. Nič iné nevedela. Havarovali predsa, ako to, že opäť sedia v aute, idú po tej istej...

"Zase je tu! Je to tu zase!" rozkričal sa Milan. Oproti nim, v ľavotočivej zákrute, sa objavil cyklista a prekvapene na nich vypleštil oči. Bol to on! Muž, ktorý ich chytil za ruky a všetko sa vrátilo. Panebože, daj mi viac času!

"Dávaj pozor! Pôjde kamión!" zakričala Kamila.

Takže aj ona, aj ona to zažila! Nemohol to byť blud, keď aj Kamila, rovnako ako on sám, vedela, že oproti ide kamión a...

Prudká zrážka s ich autom cyklistu vystrelila do vzduchu. Hlavou a plecami narazil do čelného skla a... V tesnej blízkosti ich minul kamión. Milanovi sa podarilo zabrzdiť na kraji cesty. Automaticky zapol výstražné smerovky.

Čelné sklo bolo zvlnené ako starý igelit. Strecha preliačená, cyklista bohvie kde. Muselo ho to dolámať na kusy. Milan a Kamila sedeli a čakali, kým niečo pochopia. Aspoň náznak logiky v tom, čo sa im stalo. Keď im kamionista zabúchal na strechu, obaja sa vystrašene strhli.

"Ste v poriadku?"

"Áno," povedal Milan. "A... A on?"

"Poďte mi pomôcť! Je zranený, neviem, čo mám robiť."

Milan bez ďalšieho slova vystúpil, akoby na Kamilu zabudol. Zrazu nevedel, či sa mu to všetko len sníva, alebo či sa o chvíľu znova ocitne za volantom a všetko sa zase vráti. Nevedel by odprisať ani to, či vôbec žije.

Cyklista ležal neprirodzene skrútený pri kmeni veľkého smreku. Akoby zaspal počas modlenia a padol tvárou na zem. Kľučal na kolenách, so zadkom vystrčeným dohora, tvár mal zaborenú v mäkkom ihličí. Ruky mal natiiahnuté pozdĺž tela, s dlaňami takmer pri chodidlách. Oči mal otvorené a díval sa na nich.

"Neviem, či s ním môžem hýbať," povedal kamionista a prezeral si ho s takým remeselným záujmom, ako keby sa rozhodoval, kde upevní ťažné lano.

Milan sa ako zhypnotizovaný pozeral cyklistovi do očí. On sa na neho zase usmieval, tak ako predtým. Aj Kamila stála vedľa a dívala sa.

"On sa usmieva," povedal Milan.

Kamionista a zohol a pozrel sa cyklistovi do tváre. "To sa vám len zdá. Podľa mňa je v šoku. Na nič nereaguje."

"To nie, usmial sa. Pred chvíľou šepkal, aby som mu podal ruku."

"Ešte toto mi chýbalo," zašomral kamionista. "Sadnite si dakde nabok, aj vy, mladá pani. Keď pôjde nejaké auto okolo, zastavte ho."

"Nemali by sme zavolať záchranku?" spýtala sa Kamila.

"Už som ich zavolať. V kabíne mám mobil."

"Chce, aby som mu podal ruku," zopakoval Milan.

"Dobre, dobre," povedal kamionista a tentokrát sa už neubránil podráždenému tónu. "Choďte si sadnúť a nezavadzajte mi tu. Aj vy!"

Na krajnici zastavilo auto a hneď za ním ďalšie. Kamionista k nim podišiel a dal sa so šoférmí do reči. Milan to využil a pokľakol si k cyklistovi. Na pleci zacítil Kamilinu ruku.

"Milan, nie. Už nechcem znova. Ja už nie..."

"Musím zistiť, čo sa deje. Nemôžeme žiť ďalej a ničomu nerozumiem. To by sme sa zbláznili."

Kamile sa v očiach zaleskli slzy. Bála sa. Chcela uveriť tomu, že sa im len niečo prisnilo, nechcela ďalšie pokusy, ďalšiu haváriu...

"Musím," povedal Milan, akoby presviedčal sám seba. "Musím to vedieť. Podám mu ruku a odídeme. Uvidíš, že sa nič nestane, veď to predsa nie je normálne. Len to skúsím, aby som mal pokoj."

Cyklista pohýbal prstami v očakávaní Milanovho dotyku.

Kamila privierala oči pred rozkmitaným slnečným svetlom a netrpezlivo čakala na blížiacu sa zákrutu, v ktorej sa slnku otočia chrbtom. Milan sa zrazu prudko nadýchol, tak prudko, až sa zľakla. Akoby sa náhle prebral zo zlého sna.

Ján Tazberík

Také krátke chrapľavé zakašľanie

O tej počítačovej hre som nikdy nepočul. Ani o serveri, kde som ju našiel. Zo začiatku všetko vyzeralo ako náhoda, hoci virtuálny priestor sa postupne prispôbil, vytvoril oveľa viac, než som očakával. Skrýval v sebe hotové rozhodnutia.

„Možno ja vystrelím prvý,“ povedala neznáma postava v tom lese.

„Už by si bol vystrelil,“ odpovedal som a ťažkú hlavu som si z toho nerobil.

Bola vojna. A nebola na to odpoveď. Nijaké áno, nijaké nie. Začalo sa mi o tej hre aj snívať. Pomaly každú noc. Niečo ako sen bez konca: nebol to však môj štýl.

Vyšiel z krovia. Pohyb postavy bol úsporný, miestami strnulý, no vyrátaný vo virtuálnom prostredí, ktoré sa prisalo na neho ako pijavica. Nijako som sa nebúril: niečo vo mne už dlho pišťalo za takouto animáciou, niečo také fajnové, že odísť by bol hriech. Na čas som zabudol na svet navôkol a súkal som do seba krátke úvod hry:

„Bernhard, lesník, si to ty?“

„Kiril, čo tu robíš?“ zvolal. Akýsi opar z lesa zahaľoval jeho pohľad, ktorý sa strácal vo virtuálnej preliachine za mnou.

„Nie je tu bezpečné zostať,“ utrúsil a ďalej napredoval ako honiaci pes.

No potom som sa zarazil. Pálilo mi to okamžite. O čom to prebaha melie?

„Prečo?“ v akomsi zákale monitoru vložil som otázku do dialógového rámčeka.

„Vysvetlím... vysvetlím to neskôr,“ obzrel sa a vystúpil z priamky mojej otázky.

„Poďte, neďaleko je lesnícky zrub.“ Bernhard postupoval po tmavej lesnej ceste a jeho ustavičné rozhliadanie navôkol neveštilo nič dobré.

„Si nejaký tichý, nejaký zamrazený, Bernhard.“

Bol som v strehu. Akési stromy podali tieň druhým stromom.

Bernhard: „Všetko vysvetlím,“ a tvár mal napnutú ako drôt.

A Michal? „Je to podozrivé,“ šepkal mi do ucha, keď sa lesník začal rozhliadať.

„Viem, no lepšiu možnosť, ako ho nasledovať, v tejto chvíli nevidím,“ zastal som a fixoval som ho vo svojom zornom poli.

„Tak kde je ten zrub, Bernhard?“

„Tu neďaleko a pohnite kostrou.“

Nechcel som už nič hovoriť. Nijaké slová, nijaký náznak roztržky. Robil som všetko ako naozaj. Hral som. Opäť som cítil v sebe napätie, nové pachové stopy skutočnosti. (No keby niečo, vedel som aj o záchranej brzde: ak to aj pokašlem, hru môžem začať odznovu. Odznovu?)

Potom sme uvideli zrub alebo skôr akúsi chalúpku. Malú a v tme tak trochu strašidelnú.

„Chalúпка, chalúпка, otoč sa ku mne čelom a k lesu chrptom,“ opakoval som si potichu. Bola to prvá myšlienka, ktorá mi zišla na um. No Bernhard to začul: „Čo? Čo to hovoríš?“ Jeho tvár stuhla a zdalo sa, že oťažela ako kus olova. Úplne sa zmenil. Alebo ja som sa zmenil? Oboje bolo možné.

Vyzeralo to, že mám čo vysvetľovať.

„Dávna ruská legenda. Chalúpka sa otáča dookola a von vychádza stará desivá čarodejníca.“

„Až na to, že ja som starý muž. A nevyzerám desivo,“ odpovedal s drzou samozrejmou.

Mal som už vtedy nenápadne zmiznúť, celý sa resetovať, no namiesto toho som len vošiel dnu. Verný fanúšik naivity do posledného dňa. Pravdaže, čosi tam nesedelo. Akoby mi na hlavu padlo vrece mokrého piesku. Rýchlo som sa vrátil, no čo som už mohol urobiť? Pred zrubom ležal v krvi Michal...

Bernhard? Akási tmavá postava sa strácala v hustej hmle. Bleskurýchle som vytasil malý šesťhranový revolver, tak ako sa v tej hre patrilo, a dve rany som vypálil za strácajúcou sa postavou. Rozbehol som sa za ním. S očami ako zviera. Okolo mňa však nebolo nič iné, len hmla. Potom ktosi krátko, chrapľavo zakašľal.

Keď som stratil spojenie so serverom, myslel som si, že svoj beh ešte v pohode dokončím. Ten server som však už nenašiel. Akoby sa prepadol pod zem... Nerozumel som tomu. A možno nasledujúce dni by som bol na celú príhodu aj zabudol, veď som mal po ruke toľko iných hier, keby nie jeho. Pravda, spočiatku som nič nechápal. Nedošlo mi to dokonca ani vtedy, keď na mňa vystrelil. No krátke chrapľavé zakašľanie všetko vrátilo do zabehnutých koľají...

Nevedel som si to vysvetliť. Tá sekvencia s hmlou sa potom nečakane zjavovala v hocijakej počítačovej hre, ktorú som hral. Začínal som mať strach z tých krátkych chrapľavých zakašľaní. Už som ho neprenasledoval. On prenasledoval mňa. Poľoval na mňa.

Nikomu som, pravdaže, nič o tom nepovedal. Bolo nad slnko jasnejšie, čo by mi všetci aj tak povedali: niečo na spôsob, že som závislý, a to všetko sú len dôsledky závislosti. Čo som mohol robiť? Chodiť po byte s myslou zapuzdrouvanou do seba, čiernou ako uhoľ a potkýnať sa o seba ako nejaký cvok? Ak by som aj zo seba vystrčil hlavu, čakal by na mňa, načapal by ma, to krátke chrapľavé zakašľanie z hmly by zakaždým cvaklo po mne ako rozbesnený pes.

Napokon som prestal hrať počítačové hry. Celé dni som sa počítača ani nedotkol.

No potom som dostal ten miliónový nápad. Možno ten chlapík strieľajúci z hmly bol len nevysvetliteľnou záležitosťou môjho počítača. Bez toho, aby som na niečo upozorňoval, vrátil som sa jedného dňa k počítačovým hrám v internetovej kaviarni. Spočiatku som bol, pravdaže, nervózny, a trochu aj opatrný. Čakal som ho, celý čas som čakal na to jeho krátke chrapľavé zakašľanie, no po hodinách surfovania som sa presvedčil, že ho môžem pustiť z hlavy. Na moje prekvapenie všetko malo normálny priebeh. Ten hmlový fantóm, ktorý ma v každej hre prenasledoval, bola zrejme len nejaká počítačová anomália, zbytočná nervová tenzia, vtíkal som si postupne do hlavy. Nakoniec som tomu aj uveril, tobôž ak nebolo po ňom ani stopy. Nečudujte sa, že sa mi nechcelo ďalej o tom premýšľať. S úľavou som vyklusal z kaviarne na ulicu.

Keď som doma usínal vo svojej posteli, nemal som už nijaké obavy. Únava rýchlo hustla pod mojimi viečkami ako želé a strach som si už nechcel pripustiť. No pocit, že ide len o nejakú uloženú pozíciu počítačovej hry s možnosťou pokračovania, neustupoval. Alebo sa azda na celú hru dalo nabehnúť odznova? To bola otázka, než ma sen celkom v sebe zabalzamoval ako múmiu.

Prebudil som sa na akýsi zvuk z ulice.

V rannom šere som zostupoval pomaly po schodoch, počítal som kroky, ktoré ma delili od vchodových dverí. Tmavý popraskaný lak na dreve sa leskol v svetle blikajúcej baterky.

To sú mi ale móresy, hovoril som si len tak pre seba a natiahol som ruku ku kľučke.

Radšej neotvor, kašli na to, presviedčal som sa.

Možno o nič nejde, vybodni sa na to, opakoval som si.

Keď som opatrne otvoril, hustá hmla s výkrikmi ľudí sa z vonku vovallila do domu.

Prebehol som na druhú stranu ulice. Dozvedel som sa, že akýsi psychopat strieľal na ľudí z výluky medzi domami. Využil vraj hmlu a zníženú viditeľnosť. Nejaké telá práve nakladali do sanitiek prvej pomoci. Už sa to nepodarí zastaviť, ozval sa za mnou akýsi muž. Keď som sa však obrátil, nikto za mnou nestál.

Najprv sa mi zdalo, že tie slová mohli znieť aj inak, niečo na spôsob: ak by ste potrebovali pomoc (a vetu nebolo potrebné ani dokončiť). Zdalo sa mi, že mohlo ísť aj o akési gesto, vo svojej podstate neurčité, no prirodzené. A ja som mohol rovnako neurčito, no prirodzene nadviazať. Zostával som však bezradný.

Tak to, človeče, neviem, opakoval som si len tak pre seba, čosi nebolo v poriadku, čosi tu neklapalo. Čo sa nepodarí zastaviť? Azda vyčíňanie toho blázna? Jeho hru? Ale akú hru?

S prižmúrenými očami, aby mi nič neušlo, som civel pred seba, uprene som na všetko zízal, ale nič som nevymyslel.

Chcel som sa dostať bližšie k miestu činu, no zastavil ma policajt. „Vráťte sa, prosím,“ vyzval ma. Áno, treba sa vrátiť, treba sa vrátiť, opakoval som si...

K domu mi zostávalo zo desať metrov, keď vtom ktosi, niekoľko krokov odo mňa, v hmle krátko chrapľavo zakašľal.

Lukáš Počatko

Svet v kaluži

Bolo po daždi. Zem voňala. Vzduch dýchal sviežosťou a čistotou. Nádherné letné popoludnie. Slniečko svietilo a pokúšalo sa vysušiť aj posledné kaluže na chodníku. „Nechoď po mlákach!“ kričala mamička na malého, asi trojročného chlapčeka.

To poznám, pomyslel som si. Zas jedna mamička, ktorá už zabudla byť dieťaťom. Už dávno som si všimol, že dospelí každú mláku starostlivo obchádzajú. Prečo? Boja sa? Majú s mlákami zlé skúsenosti? Ja nikdy mláky neobchádzam a vošiel by som aj do tej spomínanej. Pretože kedysi dávno sa mi stala príhoda. Ocitol som sa v mláke na oblaku. Vážne! Poobzeral som sa trochu a vtom som ho zbadal. Chlapca. Pozeral na mňa prekvapene, bol rovno pod mojimi nohami, a niekoho mi pripomínal. „Ahoj,“ ozval sa opatrne a veľmi pomaly, akoby starostlivo hľadal slová. „Ahoj,“ odpovedal som, „ako sa voláš?“ „Šákul,“ znela odpoveď. Šákul? Veď to je Lukáš odzadu! A ja sa volám Lukáš. „Oka as sám?“ opýtal sa Šákul. Ešteže už od malička rozprávam aj odzadu. Ihneď som pochopil, že sa ma pýta, ako sa mám. „Dobre,“ teda „erbod,“ odpovedal som. Tak sme sa zhovárali a preskakovali z jednej mláky do druhej. Bolo to zábavné. Dozvedel som sa, že všetci máme v ich svete dvojníkov a keď u nich íšrp (prší), tak kvapky nepadajú z oblakov smerom dole, ale naopak. Pekne-krásne vyskakujú zo zeme do oblakov a oni nazierajú, či v kalužiach neuvidia niekoho z nás. V ich svete je všetko naopak. „A vidíte do nášho sveta aj inokedy?“ „Nie, iba keď je po ekrúb (búrke),“ odpovedal mi Šákul. „Väčšinou ale vidíme len vaše oblaky a počujeme krik: „Nechoď do mláky! Čo nevidíš? Kam to stúpaš?“ „A na vás vaše mamy nekričia?“ „No, niekedy, keď sa boja, že vyschneme.“ „ Ahá, naše sa zas boja, že budeme mokrí.“ Tak sme zistili, že mamy sú v každom svete rovnaké, boja sa o nás, lebo nás majú rady. A či tej svojej poviete: „Mibúľ ať, akčimam“ alebo „ľúbim ťa, mamička“, je to jedno, hlavne to povedzte. A keď je po daždi, nezabudnite aspoň nakuknúť do najbližšej mláky. Určite na vás zvedavo pozrie roztopašné dieťa.

Pozrieť sa na seba z druhej strany nikdy nie je na škodu. Nech sa v iných svetoch z toho nášho neozýva len krik!

Damian McBlack

Peklo vo mne

*„Dobro je pasivita, ktorá sa podriaďuje Úsudku.
Zlo je aktivita, ktorá pramení z Energie.
Dobro je Nebo. Zlo je Peklo.“*

William Blake

I

1.

august 2009 – vo Veľkej Británii v malom mestečku Satellite* neďaleko Bristolu sa vo večerných hodinách stala tragédia. Mladý muž menom Lucas F. (28) uhorel vo vlastnom byte za veľmi záhadných okolností. Jeho telo ležiace na posteli zhorelo do tla údajne v priebehu bezmála pätnástich minút! Nielenže je niečo také takmer nemožné, navyše sa oheň nerozšíril do okolia a nenastal žiaden požiar, takisto posteľ nenesie žiadne známky ohňa. Prestieradlá sú zázrakom čisto biele a nepoškodené! Z tela, ktoré zhorelo priam doslova na popol, zostali z nepochopiteľných dôvodov iba dolné končatiny, ktoré takisto vôbec nie sú poškodené ohňom. Svedkovia vraj zaregistrovali z okna bytu iba akési náhle zablesknutie. Odborníci nad týmto prípadom bezradne krúčia hlavami. Nie je totiž reálne, aby ľudské telo, ktoré zo 70% tvorí voda samovoľne vzbĺklo a zhorelo do tla v priebehu niekoľkých minút! Podrobnejší výskum však poukazuje na skutočnosť, že cudzie zavinenie je celkom vylúčené a zrejme sa nejednalo ani o samovraždu. Po ďalšom pátraní sa ukázalo, že podobných prípadov tu bolo v minulosti už niekoľko! Hlavnou otázkou teda zostáva nie ako k tomu došlo, ale či sa to môže stať komukoľvek z nás...

(úryvok správy z novín, Londýn)

* Satellite nie je skutočné mestečko, je súčasťou autorovej fikcie.

II

Som Luke Farmer a žijem sám v podnájme v jednej diere menom Satellite. Môj život momentálne vyzerá ako voľný pád. Niet bezpečia, záchytného bodu, pevnej pôdy pod nohami. Všetko ide smerom nadol. Dostal som padáka. Pracoval som v reklamnej agentúre, ale vykopli ma. Dôvod si pravdaže našli, no realitu beztak pozná každý, takže išlo len o milosrdnú lož. Na tom nezáleží. Zrazu neviem, čo s takým prívalom voľného času. Moje dni začínajú byť akosi desivo prázdne. Pôvodný bezpečný stereotyp sa vytratil v novom chaose. Túlam sa po meste, častejšie si vypijem... Najhoršie je asi to, že ma to ani trochu netrápi. Je mi fuk, že už nemám prachy ani robotu. A zadlžujem sa. Myslím, že život ma musí poriadne nenávidieť.

Frajerka to znáša ťažko. Už ma párkrát chcela poslať k vode, ale neurobila to, tak veľmi ma ľutovala. Nevadilo mi ani to, že je rozvedená. Zavše sa pomilujeme, ona mi strčí do vrecka nejakú tú bankovku a odprevadím ju domov. Kedysi, asi tak pred mesiacom, sme sa spolu ešte snažili rozprávať. Zanedlho to vzdala a pochopila, že bez slov si so mnou bude rozumieť najlepšie. Občas ju len tak oslovím. Páči sa mi jej meno. Kate. Páči sa mi jej zadok. A tak to ide...

V tú noc ležala vedľa mňa. Myslel som, že už spí. Ona zas myslela, že ja už spím. Dlhو sa zbierala na to, aby otvorila ústa. Chcela niečo povedať. Nemal som sa ozvať. Mal som sa radšej tváriť, že spím.

„Baví ťa tento život?“

Otočil som sa k nej, mierne zaskočený takou hlúpu otázkou. Azda na ňu musím odpovedať?! A ak by som aj odpovedal, záleží na tom, čo vlastne poviem?

„Nie,“ riekol som jednoducho. „Nie je to jedno?“

Trochu sa zasmiala. Nechápal som prečo.

„Baví ťa vôbec niečo?“

Nemusel som rozmýšľať.

„Sex.“

„Och, jasné!“ odvrkla uštipačne.

„Čo ti je, sakra?“ zahlásil som podráždene.

Zmlkla. Konečne. Aj tak som vedel, že čaká, kým ja niečo poviem. A ja debil som sa zasa ozval.

„Prepáč,“ zašomral som nevoľky. „Niečo ťa trápi.“

Toto nebola otázka a ona to vedela.

„Áno,“ podotkla a viac nepovedala.

To sa mám hrať na vševediaceho?

„Chceš sa rozprávať?“

Neodpovedala.

„Tak teba to už nebaví, však? Chceš sa zabaviť? V poriadku. Pôjdeme niekam.“

„Nemáš prachy,“ vyprskla.

Neznelo to obviňujúco, ale skôr posmešne.

„Čo ti vadí?“

„Vieš čo? Už radšej nehovor. Nie si v tom dobrý. Radšej si na mňa ľahni. Pokojne aj hneď teraz. Len už láskavo zmĺkni.“

Poslúchol som ju. Ako som ju bozkal na tvári, mala mokré líca...

* * *

„Luke, nehraj sa stále s tými zápalkami!“

Chlapec sa otočil a previnilo zažmurkal. Nad ním stála mama s rukami vbok. Sklonila sa a schmatla mu škatuľku so zápalkami.

„Greta, upokoj sa!“ zahriakol ju chlapcov otec. „Ja som mu to dovolil.“

Bolí na cintoríne. Prišli na hrob Lucasovej malej sestričky, ktorá zomrela pred dvoma rokmi, keď mala päť. Lucas mal teraz deväť rokov. Vždy tak rád zapaloval sviečky na cintoríne. Mal pocit, akoby dušiam mŕtvych vracal život. Veľmi sa mu ten pocit páčil. Ale mama ho nikdy nenechala. Odkedy malú Sarah zrazilo auto, na chlapca bola prehnane opatrná.

„Nebude sa hrať s ohňom!“ vyštekla Greta neústupčivo.

Sama zapálila všetky sviečky na hrobe a pridala ešte ďalšie. Luke ich spočítal. Bolo ich dvadsaťtri. Tri z nich sám stihol zapáliť. Po okrajoch zasychal stečený vosk.

„A teraz sa potichu pomodlíme,“ zahlásila matka, zložila si ruky a začala odrecitovávať svoju prázdnu bezduchú modlitbu.

Otec so synom mlčali. Otec sa modlil v duchu, Luke myslel na veľa iných vecí. Chýbala mu mladšia sestrička a chýbala mu veľmi. Ale život sa pohol ďalej a on necítil bolesť ani smútok. Nechcel žiť len preto, aby ľutoval smrť svojej sestry tak, ako to robila jeho matka. Chcel svoj vlastný život. Chcel sa hrať so zápalkami a na nič nemyslieť...

* * *

Ráno som si jednu zapálil. Listoval som novinami prezerajúc si inzeráty. Barman, predavač, kuchár, šofér, stavebník, kancelárska krysa, štetka... Nebolo veľmi z čoho vyberať. Nuž podujal som sa osloviť pána, ktorý ponúka miesto čašníka v jednom bare. Mizerný plat a ešte mizernejší pracovný čas mi neboli prekážkou. Beztak mi bolo jasné, že by som sa po nejakej dobe začal doma nudiť. A to by nebolo k ničomu. Okrem toho potrebujem zaplatiť nájomné a ešte nejaké dlhy. Nezáleží na tom, že mám na viac. Základ je prežiť. A zmena je život. Modernú sterilnú kanceláriu, kde som sa mal pár hodín denne pohrávať so svojimi nápadmi, a ktoré som zväčša trávil s nohami vyloženými na stole a šálkou kávy v ruke pozerajúc sa na sporo odeté slečny na internete, má nahradiť preplnený bar plný podnapitých

zákazníkov, ktorých cieľom je opiť sa ešte väčšmi a vykrikovať po kamarátoch, že ho majú veľkého. Nič proti. Sám som tam trávil voľné chvíľky.

Vytočil som telefónne číslo z inzerátu a čakajúc, kým sa niekto ozve som dotiahol cigaretu a zahasil ju do plechovky od tuniaka. Čo vám poviem, proste luxus.

„Prosím?“ ozvalo sa z telefónu.

„Zdravím, tu je Lucas Farmer,“ predstavil som sa. „Mám záujem o vašu ponuku práce.“

Nikdy som nebol na dlhé reči.

„Ó, pravdaže,“ vyjasnilo sa tomu chlapíkovi a začal sa hneď líškať. „V poriadku, máme voľné miesta, radi vás prijmeme, ak spĺňate požadované kritéria. Môžeme vám zaistiť pevnú pracovnú dobu (haha-ha!) a pravidelný plat. Určite budete spokojný. Mohli by sme si dohodnúť stretnutie na budúcu stredu o ôsmej ráno. Čo by ste povedali na okamžitý nástup?“

„Vyhovuje mi to,“ mimovoľne som pokrčil plecami.

„Super. Prineste si potrebné doklady, aj keď môžete počítať s tým, že vás bez problémov zoberieme. Vďaka za záujem, uvidíme sa, pán...“

„Farmer,“ doplnil som chladne.

„Isteže, pán Farmer. Dovoľte!“

Skvelé. Nestihol sa mi ani predstaviť. Ešteže v inzeráte je adresa a názov podniku. *Veľryba*. Pôsobilé.

Chvíľu som potichu a bezmyšlienkovite hľadel na dôležito sa tváriacu hrbu bielych obálok uprostred stola. Účty. Nedoplatky. Dlhý. Nič veselé. Žiadne pohľadnice z dovolení, či narodeninové prania. A už vonkoncom nie listy od rodiny.

Nenapadlo ma nič iné, než si znovu zapáliť. S ďalšou cigaretou v ústach som siahol po balíčku čerstvo vyvolaných fotiek. Boli to snímky z lacnej dovolenky, ktorú sme si s Kate užili už začiatkom prázdnin. Uvažovali sme nad ponukou Last Minute, ale tú sme, chvalabohu, vyradili. Keby sme sa rozhodli, že si urobíme výlet do Grécka až v septembri, bezpochyby by z toho nič nebolo. Takto som síce zostal zadlžený, ale prinajmenšom mám zážitok. A fotky, samozrejme.

Odklepal som popol a znovu som si potiahol, cigaretu som nechal v ústach. Úsmevy, ach, samé úsmevy. Kate sa vedela bohovsky smiať. Ja som sa na každej fotke tváril ako prihorený, veď ako inak. Pred hotelom, na pláži, v obchodíku so suvenírmi. Dokonca sme nafotili aj naše tajné akty na nočnej pláži, kde sme sa neskôr milovali vo vlhkom piesku. Posledná a jedna z mála romantík, aké sme si kedy dovolili.

Pri predposlednej fotke som sa zarazil. Na zábere sme boli my dvaja, ja ruku okolo jej pleca a ona hlavu opretú o môj krk a na tvári žiarivý spokojný úsmev. Nevieť presne, kto nás vtedy fotil. Myslím, že nejaký divný chlapík s bielym klobúkom na hlave. Stáli sme pred hotelom. Okolo nás sa motali nejaké decká. Zrejme miestne. Jedno z nich, chlapec, malo v ruke zapalovač. Stálo kúsok pri nás, držalo oheň, usmievalo sa a pozeralo sa priamo do objektívu. Nebolo na tom nič podozrivé. Iba akosi nepochopiteľne... zvláštne.

Potom som otočil poslednú fotografiu a dych sa mi zasekol v hrdle. Bol to rozmazaný záber, fotený pravdepodobne v noci. Bola tam rozmazaná čierňava a svetlá lampa a lampiónov v jednom podniku, kde sme si šli dať večer pred odchodom pohárik vína a vypočuť si grécku kapelu a zabaviť sa. Vôbec som netušil, že vtedy Kate vzala so sebou foťak a niečo odfotovala. Každopádne, na tejto fotke som nebol ja ani ona. V temnote sa mihol rozmazaný žiariaci tieň. Vyzeral ako ten chlapec. Lenže *horel*. Bola to malá horiaca podstava s rozpaženými rukami a úsmevom na tvári a dvoma rozpálenými očami svietiacimi priamo do objektívu. Bolo to nielen nechutné, bolo to *tak* desivé! Po chvíli som sa strhol a odhodil som fotky na zem.

Silno som potiahol z cigarety a hneď na to som si niečo všimol. Všade naokolo zostal popol, no ja už som v ústach *žiadnu* cigaretu

nemal. Do ruky mi vypadol iba obhorený filter! Čo sa to, dokelu, stalo? Zavrtel som hlavou. Vstal som a šiel som si dať sprchu. Studenú.

* * *

Utekal som pred niekým. Veľmi som sa bál. Zozadu sa za mnou načahovala ohnivá žiara a po krku mi stekal pot. Všade bol dym. Nemohol som dýchať. Ale bežal som ďalej. Horela stará kôlna. Viem, že ma niekto prenasledoval. Myslím, že sa smial.

Potom som si uvedomil, že sa vôbec nehýbem. Pozrel som na nohy a videl som, ako stále bežím na mieste. Strhol som sa. Plamene sa zozadu blížili a začali ma obklopuvať. Ale vedel som, že v skutočnosti to nie sú plamene. Boli to ohnivé ruky, ktoré ma chceli objasť a stiahnuť do pekla. Nemohol som vykriknuť. Rozkašlal som sa, všetko sa mi zahmlievalo. Omdlel som, v ušiach mi ešte vždy zvonil ten prekliaty smiech...

S prudkým nádychom som sa prebral. Ležal som v obývačke na gauči, televízor zapnutý. Už musel byť večer. Za oknom sa zotmelo. Pretrel som si viečka a siahol som po ovládači. Hlúpe reklamy. Uškrnul som sa. Sám som ich kedysi vyrábal a teraz ich neznášam. Život je sviňa. Reklamy sú svine.

Pobral som sa do kuchyne. Z chladničky som vytiahol fľašu piva. Otvoril som ho a sadol som si. Pozrel som na mobil. Bol tam neprijateľný hovor. Kate. S povzdychom som vytočil jej číslo a čakal, kým to zdvihne.

„Ahoj, zlatko.“

„Čau, láska,“ oslovil som ju. „Chcela si niečo?“

„Vieš, pozajtra máme večierok,“ začala. „Napadlo ma, že by som ťa tam mohla zobrať. Pravdu povediac, bola by som veľmi rada, keby si tam šiel so mnou.“

„Firemný večierok, všakže?“ uhádol som.

„Prosím. Poď so mnou. Sama sa tam cítim ako sardinka v konzerve.“

To bolo *pôjdeš so mnou, ak ma ešte chceš niekedy v posteli.* Prevrátil som očami.

„Nejaká si povážlivá, Katy. Nechceš rovno, aby sme spolu začali posielat' svadobné oznámenia?“

Vedel som, že teraz sa zamračila.

„Mal by si si to vážiti!“

Nahlas som vydýchol.

„Tak dobre...“

„Teším sa, miláčik! Cmuk!“

„Maj sa, láska.“

Vypil som pivo. Netrvalo mi to dlho. Po chvíli som vybral z chladničky ďalšie a medzitým som si objednal pizzu. Mimovoľne som zavadil pohľadom o fotky rozhádzané po zemi. Upracem to? Nie, dnes nie. Bol utorok.

III

„Vráť mi ho!“

„Nie!“

„Je môj!“

„Nie je!“

Deti sa hádali. Luke držal v rukách plyšového klauna. Jeho malá sestrička Sarah vyzerala, že sa čochvíľa rozplače. Chcela svoju hračku späť. Ale Luke ho chcel tiež. Uja Buzza. Tak sa ich spoločný plyšiak volal.

„Opýtaj sa ho,“ navrhol Luke. „Opýtaj sa uja Buzza, koho z nás má radšej.“

„Určite mňa!“ vyhrkla Sarah.

„Opýtaj sa,“ neustúpil brat.

„Ujo Buzz,“ obrátilo sa dievčatko ku klaunovi v chlapcových rukách. „Však máš radšej mňa?“

Lucas s hlavou plyšiaka pokrútil.

„Vidíš, hovorí, že nie!“ uškrnul sa.

„To nie je pravda!“ rozkričala sa Sarah a už sa aj pustila do plaču. Rozbehla sa preč z izby a s krikom utekala za rodičmi.

Luke sa usmial na plyšovú hračku vo svojich rukách. Ujo Buzz už patrila iba jemu a nikomu inému. Máš ma najradšej. Všet? Klaunova hlava sa pomaly, ale zreteľne otočila zľava doprava. Odpoveď nie. Luke sa zamračil a razom ho pochytila zúrivosť. Jednu dľaň pritlačil na klaunovu tvár. Už sa naňho nemohol ani dívať! Zrýchlene dychčal a triasol sa. Bolo mu horko a začal sa potiť. Zreničky sa mu rozšírili hnevom. Spod jeho rúk začal pomaly stúpať dym. Lucas sa naľakal a odhodil hračku na zem.

Do izby pribehla Sarah.

„Máš mi ho ihneď vrátiť!“ zapišťala.

Potom pozrela na zem a bez váhania vzala hračku do rúk. Hneď však vystrašene skrípala a plyšiak jej vypadol. Plyšový klaun mal veľmi škaredo spálenú tvár.

„Čo si mu to urobil?!“ zvrieskla so slzami v očiach. „Si zlý! Zlý, zlý, zlý!“

* * *

„V poriadku, pán Farmer!“

Dali mi to. Jednoducho mi to dali. Môj nový šéf sa snažil vyze-rať ústretovo. Spýtal sa ma, či mi neprekáža okamžitý nástup. Iba som pokrútil hlavou. Čo iné som mohol urobiť? Vysvetlil mi zopár naj-bežnejších vecí, uviazal mi pomyselnú zásteru okolo pásu a poslal ma hneď k pultu s veľkodušným úsmevom na tvári. Tomuto hovorím nestrá-cať čas školením.

Takto zrána tu ešte veľa ľudí nebolo. Iba zopár samotárov, čo sa prišli naraňajkovať. V kuchyni mal dnes službu Jeff. A to je drvivá väčšina toho, čo som o ňom a o celom pracovnom kolektíve vedel. Ešte tu bol Frank, ten bol teraz so mnou za pultom. Ja som končil o štvrtnej a potom mala prísť Monica, ktorá tu je do jedenástej. Frank zvyčajne mával poobednú spolu s Monicou, vtedy tu bolo najviac zákaz-níkov. Práve ma tak trochu zaučal, aspoň sa na to podujal. A okrem Jeffa sme mali v kuchyni Annie. Annie bola staršia trošku pri tele – typická kuchárka zo školskej jedálne. Navyše bola veľmi popudli-vá, tak sme s ňou museli jednať o niečo opatrnejšie. Také boli neo-ficiálne inštrukcie od Franka. Frank je dobrý chlap, ak sa s ním nerozprávate. A ak sa s ním rozprávate, radšej s tým čo najskôr pres-taňte, než začne hovoriť o svojom detstve.

Netrvalo to dlho a deň ušiel. Šéf ma prišiel pozdraviť, nená-padne preveril kasu a pochválil ma. Krivo som sa pousmial a šiel som domov.

Sotva som sa zvalil na gauč, v zámku zaštrkotali kľúče.

Prišla Kate.

„Ako si sa mal v práci, hm?“ vyzvedala.

Nalial som jej kávu a sadol som si v kuchyni za stôl oproti nej.

„Fajn,“ odvetil som stručne.

„Zato my sme mali dneska v redakcii poriadku fušku!“ vyhrkla Kate a hneď bolo jasné, že sa potrebuje vyrozprávať. „Šéf chcel urýchle-ne reportáž o krtkoch cez deň sa voľne potulujúcich v mestskom parku. Chápeš to? Tak som sa tam musela trepať a navyše som musela robiť aj anketu! On si snáď myslí, že sa nudím, alebo čo? Prečo ma nepo-slal radšej na koncert Depeche Mode, tak ako Lauru?! Ja už fakt nemám nervy!“

Po chvíli odmlky som sa zvedavo spýtal: „Máš rada Depeche Mode?“

„Nie,“ povedala úprimne. „Ale vieš si predstaviť, čo by som dostala za taký článok? Vieš si predstaviť, že by som robila rozhov-or s Daveom Gahanom???“

„Nerozplývajú sa tu,“ uzemnil som ju. „Pulitzerovu cenu by si za to aj tak nedostala.“

Odfrkla a upila si z kávy.

„Laura je suka,“ dodala na zadostučinenie.

Zašklabil som sa. Bola rozkošná, keď sa hnevala.

„Máš oblek?“ ozvala sa nečakane.

„Hm,“ odvetil som vyhýbavo.

„Luke,“ oslovila ma vážnym hlasom a zvrátila obočie, „nezabudol si na to, že zajtra ideš so mnou na večierok, však nie?“

Bezmocne som rozhodil rukami.

„Nemám oblek. Žiaden, čo by mi sadol,“ povedal som jednoducho.

„Ach, bože!“ vzdychla Kate rezignovane. „To ti mám kupovať oblečenie?! Nie som tvoja matka, preboha!“

„Ja viem, miláčik, prepáč!“ ospravedlňoval som sa. „Zariadim to. Vybavím to v práci. Určite tam s tebou zajtra pôjdem.“

Je možné, že som zabudol aj na to?!

„To veru pôjdeš!“ zahlásila zvrchovane. „V čom si vlastne chodil do práce, keď si robil v reklame?“

„V džínsoch a havajských košeliach...“

„Dočerta,“ ulavila si okamžite. „Radšej už počme do obchodu.“

„Dobre,“ povedal som len.

A šli sme nakupovať.

* * *

Dievčatko držalo v rukách plyšového klauna a usmievalo sa. Malo dlhé plavé vlasy a modré očká. Roztomilo zažmurkalo. *Objím ma. Hraj sa so mnou. Miluj ma.* Dievčatko (sestrička!), ktoré sa určite volalo Sarah, objalo hračku a vtislo malému klaunovi na líčka bozk. Rozosmialo sa, keď tu odrazu plyšový klaun v jej náručí vzbĺkol. Dievčatko sa smialo ďalej a žiarivými očkami pozeralo priamo na mňa. *Kúp si aj ty svojho miláčika! Smiech.* Dievčatko sa smialo, veľmi sa smialo... *Je tu tvoj nový kamarát Buzz a čaká iba na teba! Nájdeš ho vo všetkých dobrých hračkárstvach.* Bola to reklama. Reklama na Buzza, v ktorej účinkovala moja malá sestra a držala v rukách horiacu hračku. *Myslíš, že ťa má rád, Luke? Výraz jej tváre detsky zväznel. Myslíš, že ťa mal niekedy niekto rád?*

Bol to len sen, bol to len sen, iba sen... Zobudil som sa v posteli celý spotený. Rukami som si pretrel oči a rozhlíadol som sa po miestnosti. Všetko bolo v poriadku. Okrem mňa.

Skôr, než som urobil čokoľvek iné, som sa zviezol výťahom do pivnice a v kope haraburdia som našiel starého plyšového priateľa Buzza. Klaun mal na tvári vypálený odtlačok mojej ruky z doby, keď som mal len sedem rokov. Jeho plastové oči boli roztečené ako sviečky. A ešte vždy sa usmieval. Bolo zvláštne, že zotrval toľké roky a teraz som ho stále mohol držať v rukách. Pripadalo mi hlúpe, že sa ho nikto za celú tú dobu ešte nezabavil. Mal som to urobiť už dávno.

Vyšiel som na ulicu a bez rozlúčky som Buzza hodil do smetiaka. Malo sa mi uľaviť. Áno, myslím, že v tej chvíli mi malo byť z ničoho nič viditeľne lepšie. Ale nebolo. Mal som ho radšej spáliť.

IV

V robote toho nebolo veľa, no aj tak som neskončil skôr. Keď som prišiel domov, Kate ma už čakala. Skoro som zabudol, že som jej sotva pred týždňom dal kľúč od svojho bytu. Poslednou dobou mi naozaj veľa vecí unikalo.

Sedela v kuchyni za stolom a prezerala si fotky z dovolenky. Tvárila sa pritom zaujato, ale vôbec nie šokovane, či zdesene. Prišlo mi to akosi nepatričné. Videla tú poslednú?

„Ahojky,“ pozdravila veselo, položila fotky na stôl, vstala a vtisla mi na zarastené líce studený lepkavý bozk, ktorý voňal po ovocí.

Zrejme čerešňový rúž.

„Bež sa rýchlo osprchovať, miláčik. A ohoľ sa,“ podotkla.

Prikývol som, ale stále som pozeral na tie fotky.

„Sú pekné?“ spýtala sa ma na šaty.

Kate bola nádherná, mala sexi červené ramienkové šaty do pol stehien. Mala v nich fantastický zadok. Začínal som byť nadržaný. Sťažka som preglgol a široko som sa na ňu usmial.

„Na zožratie,“ povedal som tichým hlasom.

Uškrnula sa, naklonila sa ku mne a zašepkala mi do ucha značne povzbudivú pikantnosť. Zašklabíbil som sa na ňu a išiel som do kúpe-

rne. Osprchoval som sa, oholil som sa a išiel som sa obliecť. Mal som čierne nohavice, čierne sako a ružovú košeľu, v ktorej podľa Katherine vyzerám fakt eroticky. Ja som si v nej pripadal ako cukrík. Kate mi zavesila na krk červeno-čiernu pruhovanú viazanku. Urobila šikovný uzol a zapla mi sako. Hrdo ma potľapkala po hrudi. Pravdaže sa jej páčila aj moja nová kolínska. Bol som tak akurát.

„Ideme,“ rozkázala.

Na nebezpečne vysokých opätkoch vyklopkala z môjho bytu. Nasledoval som ju. Pred bytovkou už mala zaparkované svoje strieborné volvo. Dovolila mi šoférovať. Bolo to jednoducho úžasné auto. Keby som si mal vybrať medzi ním a ňou, musel by som na okamih zaváhať. Naozaj.

* * *

Všade bolo plno ľudí. Žiadneho z nich som, pravdaže, nepoznal. Aj napriek tomu som sa na všetkých usmieval. Prišlo mi to takmer smiešne. Občas ma Kate s niekým zoznámila, tento je pisateľ rubriky o filmoch, tamto je knižná recenzentka, táto mladá slečna je paparazzi fotografka, tento zavalitý malý trpák je náš politológ a och, toto je pán šéfredaktor, úsmev, pán šéfredaktor, dovoľte mi predstaviť Vám môjho priateľa Lucasa Farmera, teší ma... Nemohol som na oplátku nevyužiť drinky zdarma. Katherine nebola proti, očividne bude šoférovať cestou naspäť. Ja sa odtiaľto domov možno rovno doplazím.

Nechýbalo vyhlásenie ocenení pre najlepších a najzaslúžilejších novinárov uznávaného periodika Denný Hlásateľ. Počas neho zaznelo meno Kate, ktorá sa zdvihla a s nefalšovaným výrazom potešenia a sebaúcty vstala, aby prevzala cenu za vôbecnetušimzačo. Keď sa vrátila na svoje miesto vedľa priemerného bezvýznamného a ničím neprínosného barmana menom Luke Farmer, pohladil som ju po chrbte a vtisol som jej na líce slušný bozk.

„Gratulujem, zlatko,“ povedal som jej s nežným úsmevom na tvári. Určite si všimla môj nezúčastnený výraz.

„Luke,“ oslovila ma a mierne sa zamračila. „Za chvíľu skončí odovzdávanie cien. Chcem si s tebou zatancovať.“

„V poriadku,“ povedal som a nahlas som preglgol.

„Nechcem, aby si sa tu cítil zle, Luke, chápeš?“

Neskoro.

„Viem. Je mi s tebou dobre,“ odvetil som vyhýbavo.

„Dobre viem, že ti nie je práve najlepšie v spoločnosti cudzích ľudí,“ riekla. Hm, pozná ma. „Nezdržíme sa pridlho, ale rada by som si s tebou zatancovala. Nechcem ťa k tomu nútiť.“

Usmial som sa na ňu, vzal som jej ruku do dlaní a džentlmensky som jej ju pobozkal.

„Veľmi rád si s Vami zatancujem, mladá pani,“ uškrnul som sa.

„Ty si nejako fandiš,“ zasmiala sa a oprela sa mi o rameno.

Zakrátko sme vstali a pomaly sme vkročili na parket, kde sa už niekoľko párov tíslo k sebe pri ľahkej túbostnej melódii. Nervozita zo mňa konečne opadla a ja som sa začal cítiť príjemne. Kate v mojom náručí akoby snívala. Bola rozkošná.

„Páči sa ti to?“ spýtala sa ma.

„Áno,“ povedal som. „Áno.“

Slabučko vzdychla.

„Si krásna.“

„Klamala som,“ povedala takmer vzápätí.

Vzhliadla mi do očí a onemel som.

„Nerozumiem...“

„Tvrдила som ti, že som rozvedená. Bola to lož.“

Na okamih som stratil dych.

„Lúbim ťa,“ povedala, ako keby to bolo ospravedlnenie. Bolo.

„Ako sa volá? Anthony? Ešte spolu spávate alebo si len tak nažívate v tichej domácnosti? Kate, ja to nechápem!“

Bolo ťažké ovládať sa.

„Luke, prestaň!“ zavrčala. „Je to zložité.“

„Ja to vidím celkom jednoducho. Buď ja alebo on. Vyber si.“

„Luke...“

„Ty ho neľúbiš. Všetci?“

„Nie.“

Zadávala sa na mňa. Rezignovane.

„Nevyberiem si teba, Luke,“ povedala ticho a nežne. „Mrzí ma to.“

Dýchal som. Šlo to. Mimovoľne som pohladil jej vlasy. Blížil sa koniec tanca. Koniec všetkého.

„Dobre,“ povedal som.

V mojich žilách však naďalej divoko pulzovala krv a rozhorúčená pokožka mi vrela. Musel som dýchať stále viac. Niečo zo mňa unikalo. Hnev.

Z ničoho nič sa celou sálou rozľahol zhrozený výkrik. Kate ma odstrčila od seba a kričala. Horeli jej vlasy. Nastala panika. Nieкто dostatočne duchaplný a rýchly onedlho požiar uhasil niekoľkými pohármi čistej ľadovej vody. Všetci však boli v absolútnom šoku. Nikde neboli žiadne sviečky. Nič, čo by mohlo také náhle vzbĺknutie spôsobiť. Nič okrem mňa.

Katherine obklopili ľudia, jej známi a priatelia. Chceli vedieť, či je v poriadku, chceli jej pomôcť. Vymotal som sa z davu a ušiel som. Utekal som na toalety...

* * *

Keď bol Luke malý, neustále sa niekam schovával. Vyzeralo to ako neškodná infantilná hra. Možno sa mu páčilo, keď ho nikto nevedel nájsť, a všetci oňho začínali mať veľký strach. Rád trávil čas práve na miestach, kam chodiť nemal. Tak ako vtedy, keď mal len tri roky a jeho malá sestrička bola stará sotva rôčik. Vtedy, keď sa zatúlal do starej kôlne...

Boli tam staré zhrdzavené nástroje a kopa sena, inak nič. Luke vyliezol po rebríku hore a zvalil sa tam do sena a váľal sa. Potom prestal a o chvíľu tam zaspal a sníval sa mu škaredý sen. Chlapček vraštil obočím a zmietal sa zo strany na stranu. Na čele mu vyrážali maličké kropaje potu.

Keď sa s krikom prebudil, všetko bolo v plameňoch. Lucas nemohol utiecť, rebrík spadol na zem a on zostal uväznený v objatí horúceho a ťažkého dymu. Všetko okolo neho horelo. Chlapec musel utiecť na drevenú plochu, kde nebola žiadna slama. A pokúsil sa vykriknúť, ale kúdoľ dymu mu vyrazil dych z pľúc a on sa rozkašľal padnúc bezmocne na kolená.

Všetko sa dialo tak rýchlo. Trámy praskali a hrozili, že sa zrúti. Luke pozrel dolu, ale bolo to príliš vysoko, aby zoskočil. A v tom nieкто začal búchať na dvere do kôlne a tie sa vzápätí rozleteli dokorán. Na prahu stál chlapcov otec. Vošiel dnu. Otec skríkol na svojho syna, aby skočil. Luke vystrašene krútil hlavou, no jeho otec naliehal. A tak Luke vstal, zhlboka sa nadýchol a skočil svojmu otcovi priamo do náruče. Otec ho ihneď zachytil a bežal s ním preč. Luke plakal.

Neprišlo sa na to, kto požiar spôsobil. Ľudia z mestečka ho pripísali miestnym vandalom. Niektorí sa začali báť. Alebo si vymýšľali. Chlapec prežil. Ani on sám nevedel, čo si so sebou odnáša, čo je cenou za jeho prežitie. Nemohol tušiť, že sa v ňom skrýva peklo.

* * *

Bol som nahnevaný. Ó áno, zúrilo som. Mohol som sa pokojne udušiť. Povedala mi do očí, že radšej ostane s ním, ako so mnou. Ani sa netvárila, že je jej to ľúto! Čo si, kurva, myslela? že som nejaká jej hračička? To ju snáď napadlo, že by som sa s ním o ňu mohol deliť?!

Zhlboka som sa nadýchol a opláchol som si tvár. V momente, ako som vzhliadol do zrkadla, som zmeravel. Pozeral sa na mňa nieкто, kto vyzeral presne ako ja. Mal však červené planúce oči plné spaľujúcej nenávisti. Pravdaže, spaľujúci je to najvhodnejšie slovo vôbec. Boli to dva okrúhle plamienky plné násilných myšlienok.

Párkrát som vzrušene zažmurkal a iskry v mojich očiach postupne

vyhasli. Začínal som byť naozaj vystrašený. Nechápal som, čo sa so mnou vlastne deje. Viem len, že to nebolo príjemné. Bolo to, ako keď na vás všetko tlačí *zvnútra*, ako keď potknete seba samého.

Už som nemohol znášať ťaživosť ďalších myšlienok, tak som sa vrátil na parket dúfajúc, že Kate ešte neodišla. Akokoľvek hlúpe dúfanie to bolo, nakoniec bolo pravdivé. Sedela pri našom stole a sedela sama. Možno na mňa čakala.

Prisadol som si k nej. Nič nepovedala.

„Prepáč,“ nenapadlo ma povedať nič iné.

Zhlboka sa nadýchla a vydýchla. Aj v nej to očividne poriadne vrelo.

„Neviem, čo si mi to urobil, ale už ťa nechcem nikdy vidieť.“

Jej plavé vlasy boli teraz viditeľne kratšie, asi tak po plecيا. Končeky boli hrozivo oškvrknuté. A to je len šťastie, že sa nestalo niečo oveľa horšie.

„Oni nevedia o tom, že si stále vydatá, však?“

„Nemiešaj sa do toho.“

Skutočne by bolo podozrivo zvláštne, keby ma prišla predstaviť svojim kolegom, ako svojho priateľa, pričom oni by dobre vedeli, že má doma manžela.

„A on... Takisto mu klameš? Alebo jemu proste nevedí, že mu žena spáva s iným?“

„Luke, drž hubu!“ okríkla ma a pozrela mi do očí.

Tie jej sa leskli od slz.

„Maj sa krásne,“ postavil som sa, „Katherine.“

Počul som ako zašepkala: „Lúbim ťa, Luke.“ Bolo mi to jedno. Vrátil som sa domov pešo. Trochu pršalo. Taxík sa mi zháňať nechcelo. Potreboval som sa schladiť. Konečne.

V

Do postele som si líhal už opitý. Pár pív na takúto situáciu nestačilo, tak som to poistil fľašou vodky. Kate mi volala. Niekoľkokrát. Nedvíhal som. Ako zvonenie na Kate som mal kultovú pieseň Like A Prayer od Madonny. Tak som si zopárkrát pospevoval. Zvonila zakaždým pekne dlho, možno až dve minúty. Ako keby tušila, že jej hovory úmyselne neberiem. A nech.

Už som mal všetkého po krk. Toto bol koniec. Úplné fiasko. *Veď si jej podpálil vlasy, preboha!* Hej aj to sa stáva. Nehoda. Ale z nejakého zvláštneho dôvodu mi to vôbec nevadilo.

Na ďalší deň sa mi už neozvala. Chvalabohu. V robote to bolo dosť ťažké. Ráno ma ešte trochu bolela hlava. Podarilo sa mi rozbiť pohár. Pohár piva. Rozlialo sa po dlážke medzi črepmi a ja som sa ponáhľal to upratať, no ako naschvál som sa na tom musel práve šmyknúť. Kúsok skla sa mi zaryl do dlane, ako som sa nevedomky zaprel do zeme. Jeff mi pribehol na pomoc. Z ruky mi tiekla krv a zadok som mal kompletne mokrý, ale inak to celkom šlo. Na ruku som si priviazal servítku a na zadok ďalšiu zásteru, takže som mal vlastne takú veselú sukienku. Šéfko mi nevynadal. Ba naopak, chcel ma poslať domov, že radšej zavolá Franka a ja môžem vraj prísť potom večer, keď mi bude lepšie. Úžasný chlapík. Lenže tento večer som naozaj potreboval iba sám pre seba, a tak som zdvorilo odmietol.

Keď mal Jeff v kuchyni voľnú chvíľku, naklonil sa ku mne cez okienko a pokúsil sa o menšiu konverzáciu. Strašne som sa potreboval vyrozprávať.

„Luke, niečo ti je,“ skonštatoval.

Príkývol som umývajúc pohár. Zajtra pôjdem kúpiť nový. Nik ma o to nežiadal, ale aspoň sa budem cítiť lepšie. A vždy keď budem leštiť ten nový pohár, budem vedieť, že je to *môj* pohár, ktorým som prispel. Mal som veľmi plytkú náladu.

„Správne,“ potvrdil som.

Náročky som odpovedal nekonkrétne. Teraz je iba jeho vec, či bude pokračovať, alebo sa radšej nebude starať. Ja som pre istotu aj tak vedel, že to druhé neprichádza v úvahu. Jeff nehovorí často, ale keď hovorí, tak hovorí múdro.

„Pil si.“

„Pil,“ odvetil som, aj keď to nebola otázka.

Nastala dlhšia odmlka. Vybral som sa pozbierať prázdne poháre. Ostal tu už len jeden starček, ale ten si nič neobjednal. Mal som chuť mu objednať za vlastné. To som aj urobil. Pozrel na mňa, keď som mu priniesol pohár piva, pomaličky sa usmial a prikývol. Milé.

„Nechala ma frajerka,“ načal som, keď som sa vrátil za pult.

Chcel som debatovať. Nevedel som, o čom, ale chcel som debatovať.

Okrem toho, nemalo zmysel premýšľať nad tým, kto koho nechal. Bolo neskoro.

„Iba tak.“

To bol jeho štýl. Jeho otázky jednoducho vyznievali ako oznamy. Alebo naopak. Nikdy som si tým nebol istý.

„Iba tak,“ zopakoval som, aj keď som nechcel klamať.

Nechcel som to komplikovať ešte viac.

„Niečo sa stalo,“ povedal.

„Áno, Jeff, niečo sa stalo,“ riekol som. „Má manžela.“

„To nemôže byť dôvod,“ poznamenal.

„Vieš, to isté si vravím aj ja,“ povedal som. „Ale je. Je to dôvod.“

„Niečo na tebe je. Niečo, s čím nemôžeš žiť. Niečo, s čím ona nemôže žiť. Tak je to. Všetky?“ Tentoraz sa zreteľne opýtal a zadíval sa mi do očí.

„Nie, Jeff,“ odpovedal som stroho. „Nič také.“

Ďalej mlčal. Prišli nejakí ľudia a išiel som ich obslúžiť. Pritom ma napadlo, že niečo na mne naozaj je. A život bez toho by bol o tolko krajší.

* * *

Keď som sa večer vrátil z *Veľryby*, chcel som niečo urobiť, ale nevedel som čo. Tak som sa začal prechádzať po byte. Iba tak, bezmyšlienkovito. Zo spálne do obývačky a do kuchyne a zasa do spálne a do kuchyne... Z ničoho nič som ostal stáť. Mimovoľne som sa dotkol svojho líca. Bolo vlhké. Uvedomil som si, že plačem. Najhoršie na tom bolo, že som nevedel prečo. Iba ma napadlo, že by som mal zavolať Katherine. A už som aj strčil ruku do vrečka, aby som vyťahol mobil, no hneď som sa zarazil. Nieže by som jej nemal čo povedať. Nemal som záujem niečo povedať.

Potreboval som čosi vidieť. Čosi, čo som nevidel tak dlho, akoby som to nevidel vlastne nikdy. Šiel som do obývačky a otvoril som skriňu. Vyhrabal som odtiaľ starú kazetu s domácim videom. Vložil som pásku do prehrávača a sledoval som. Bolo to na ihrisku. Dve deti sa húpali na hojdačkách. Hojdali sa v dokonalom nesúlade, chlapec dopredu, dievča dozadu a stále tak.

Chlapec zoskočil z hojdačky, keď spomalila, a s krvilačným úsmevom sa potácavo rozbehol ku kamere. V tom mu zrazu zažiarili oči načerveno a snímok sa zrušil. V tej chvíli mi boli jasné dve veci. Tým chlapcom som bol kedysi práve ja, a ten istý chlapec sa vtedy záhadne ocitol na tých fotkách z dovolenky. A vedel som tiež, že keby som si tie fotky pozrel znova, chlapec by tam už nebol. Ani žiadne plamene.

Vypol som televíziu a pobral som sa do kúpeľne. Tu ma čakalo menšie prekvapenie. Zrkadlo bolo polepené tými malými ružovými papierkami na pripomienky, ktoré Kate nosila vždycky so sebou. Na každom jednom bolo hrubou čiernou prepisovačkou napísané „klamár“. Klamár, klamár, klamár, klamár, klamár, klamár, klamár, klamár... Všetky som ich pozliepal. Mój odraz na mňa bezvýrazne hľadel skrz veľké krikľavo červené písmená. Na zrkadle bolo rúžom napísané „Verila som ti“. Na dne umývadla bol skrkvaný jeden malý ružový papierik. Roztvoril som ho. Bol v ňom kľúč od môjho bytu. Na papieriku stálo smutné „Ľúbim ťa“.

Prišlo mi to smiešne, ale nemohol som sa hneď smiať. Iba som tak stál a pozeral som sa sám na seba, ako sa mi lesknú oči a až po dlhej

chvíli som sa pomaly rozosmial, zatiaľ čo mi po tvári stekali bláznivé slzy.

Naplnil som vaňu vodou. Uložil som sa do nej a zatvoril som oči. Pomaličky som sa ponáral a klesal som hlbšie do vody, až kým som mal hlavu pod hladinou. Cítil som, ako mi z nosa unikajú posledné zvyšky vzduchu a vedel som, že to nevydržím. Bolo tu iba tlmené búšenie môjho srdca a tma. Náhle som doširoka otvoril oči. Chvíľu som nič necítil. Potom som sa akosi nevoľky vynoril. Mohol som ostať pod vodou a nič nerobiť. Mohol.

Načiahol som sa k vozíku s hygienickými potrebami. V každej zásuvke boli moje gumené kačičky. Vzal som ich všetky do rúk a hodil som ich do svojho kúpeľa. Aj s určitou dávkou sebakritiky sa považujem za celkom normálneho človeka. Ale ako každý, aj ja mám nejakú úchylku. Zbieram gumené kačičky. A dávam im mená. Ale nie je to zlé. Ja nie som zlý. Kačičky má predsa každý rád.

Nemal som pojem o čase. Jednoducho som po neviemakej chvíli vyli-ezol z vane. Utrel som sa do osušky a rozmýšľal som, v čom som Kate klamal. Klamal som tým, že som ju nechal tak? Alebo som jej klamal celý čas a klamal som jej, že ju ľúbim? To som sa už nedozvedel. Nechcel som sa to dozvedieť. Ale aj tak si myslím, že najviac som ju oklamal, keď som jej povedal maj sa krásne. Určite som nechcel, aby sa mala krásne.

Išiel som si ľahnúť do postele. Nahý. Bez ničoho. Bez seba. Iahol som si a nechal som sa unášať vlnami spomienok. Pálčivých spomienok. Bolo mi horúco. Ako v pekle.

* * *

Bol chladný deň. Malý Luke a malá Sarah sa hrali na pieskovisku. Vlhké počasie im vyhovovalo pri vyrábaní báboviiek z piesku pomocou všakovakých umelohmotných formičiek. Obe deti boli zabalené do priesvitných pršiplášťov a na nohách mali natiiahnuté farebné gumáky. Boli na ihrisku pred bytovkou, v ktorej bývali. Tam na nich z okna dohliadali rodičia.

„Daj mi srdiečko,“ zahlásil Lucas dôležito.

Pomaly začínalo pršať.

„Za chvíľu,“ odvetilo dievčatko a pokračovalo v tvorení pieskových koláčov červenou srdcovou formičkou.

„Kedy je to za chvíľu?“

„Počkáááj.“

„Ale je chcem srdiečko hneď teraz!“

Sarah si ho nevšimala a ďalej vtláčala formičku do piesku. Chlapec sa nahneval, postavil sa a podupal všetky jej koláčiky. Sarah schytila formičku a obranne si ju objala na hrudi. Luke ju chytil za ruku a chcel jej formičku vytrhnúť.

„Daj mi srdiečko!“

„Au!“ vykričlo dievčatko a odtrhlo sa od neho. „Tvoja ruka je horúca!“

„CHCEM SRDIEČKO.“

Chlapecovi sa zrýchľil dych a jeho oči zaiskrili nebezpečnou červenou.

„Ty si diabol!“ naľakala sa Sarah a rozutekala sa preč so srdiečkom v náručí.

Luke bežal za ňou. Medzitým sa už poriadne rozpršalo. Sarah z ničoho nič vybehla na cestu a v tom okamihu sa spoza rohu vyrútilo auto, ktoré už nestihlo ubrzdiť na klzkom asfalte. Dievčatko odhodilo na kraj cesty a bolo na mieste mŕtve. Auto okamžite ušlo. Lucas pomaly podošiel k mŕtvemu telu svojej malej sestričky a zobral jej srdiečko.

* * *

Si zlý! Zlý, zlý, zlý! Sestričkin obviňujúci hlas ma prebral zo spomienok. Posadil som sa na posteli a obzeral som sa naokolo, no bol som sám. Napriek tomu ma neopúšťal pocit, že je pri mne Sarah a kričí mi do ucha a možno chce ešte stále naspäť svoje srdiečko. Lenže ja už ho dávno nemám. Pochovali sme ho s ňou. Ostalo v jej

náručí už naveky. A ona ho potom nemala rada. Veď ju vlastne zabilo. Ja som ju zabil. *Som zlý, zlý, zlý.*

Vstal som a bez akejkoľvek príčiny som sa vybral do kuchyne, kde som schytil do ruky mobil a celkom mechanicky som vytočil číslo Kate. Chvíľu som čakal, a potom sa ozval bezvýrazný mužský hlas. Došlo mi, že to zdvihol jej manžel. Anthony. Povedal niečo neartikulované typu „Gdo tam e?“. Položil som. Zmohla sa ma odpudivá predstava, že vedľa neho teraz na posteli Kate oddychuje po výdatnom sexe. Hnus. Vlastne o nič väčší, než predstava, že by som s ňou teraz spal ja. Už sa mi dokonale zhnusila, nechcel som ju ani vidieť. Tak prečo som ju chcel počuť? Naozaj netuším. Možno, aby som sa mohol rozhorčiť nad niekým iným, ako sám nad sebou.

Bolo toho dost. Nevedel som ako vypnúť. Hodil som sa do kresla v obývačke a siahol som po ovládači. Zapol som telku. Iba som bezducho prepínal a hľadel na obrazovku, v ktorej sa miešal vír bezvýznamných tvárí a miest. Ľudia a ich osudy. Nainscenované, či skutočné, to mi bolo srdečne ukradnuté. Nemohol som vnímať. Zase raz sa mi zahmlievali oči. Nepreplakal som roky toľko, čo za dnešok. Neplakával som vôbec. Bol to čudný pocit. Slzy boli také horúce. A ja som sa cítil taký prázdny. Nebol som smutný. Iba prázdny.

Vedel som si predstaviť veľa vecí. Snažil som sa predstaviť si, že všetko je v poriadku, ale nešlo to skrz boľavé poznanie, že opak je pravdou. Čo som mohol urobiť? Chcel som niekoho objať, *niekoho* – či už živého alebo neživého. No nikto tu nebol. Tak som objal sám seba. Nepomohlo mi to, ale nemohol som prestať. Zdalo sa mi, že keby som sa pustil, spadol by som a stále by som padal.

Nechcel som, aby to takto bolo. Nechcel som byť takto. Zhasol som televíziu, načiahal som sa po ovládač od veže a pustil som hudbu. Naozaj všetko fungovalo na ovládač? Fungoval som aj ja na ovládač? Práve som spustil disk, na ktorom bola klasika. Nikdy som ho nepočúval celý. Darovala mi ho Kate. Nemal som rád klasiku. Bola príliš klasická.

Iba tá prvá skladba bola dobrá. Od Mozarta. Bola o slzách. Alebo o čomsi. To je jedno.

Vrátil som sa do spálne. Spadol som do postele. A znovu som sa objal.

Niekde to musí skončiť. Vždy to niekde musí skončiť a zvyčajne to končí práve tam, kde to začalo. Nevedel som, čo sa stane, aj keď akosi vnútorne som chcel, aby sa niečo stalo. Hocičo. Vedel som však jedno. Vedel som, že neskončím v pekle. Peklo je vo mne. Peklo je v každom z nás. Čiže pokiaľ sa bojíme, že skončíme v pekle, máme strach zo seba samých a nie z pekla. Ja som sa bál iba jednej veci. Bál som sa, že vypukne požiar a zhoria mi všetky kačičky.

Ďalej som sa objímal a cítil som to povedomé páľčivé šteklenie. Nechcel som to. Skoro som si myslel, že môžem byť šťastný, ak začnem znova, ak si zoženiem novú frajerku a dám sa do poriadku. Neskoro. Už to iba zablesklo a ja teraz neviem, kde som...

Koniec

Inšpirované skutočnými udalosťami.

Ivana Čerňanová

Plášť

Pomaly som prechádzala mestom a nasávala jarmočnú atmosféru. Bola som sama. Neplánovala som to, ale stalo sa. Lucia sa z nášho stretnutia na poslednú chvíľu vyzula. Vraj rodinná oslava. Mne sa však nechcelo ďalší deň trčať doma. Aspoň som sa dostala medzi ľudí. Napriek tomu, že sa september už chýlil ku koncu, slnko mi príjemne zohrievalo tvár. Babie leto bolo v plnom prúde. Prechádzala som sa medzi stánkami a obzerala si tovar. Nemala som v pláne nič kupovať. Len pár náramkov a cukrovú vatu tak, ako každý rok.

„Nech sa páči, slečna!“

„Môžem vám pomôcť?“

Všetci sa snažili predať čo najviac. S úsmevom na tvári som len záporne krútila hlavou. Ani moja zvyčajná fóbia z davov ľudí sa dnes nedostavila. Mala som skrátka dobrú náladu.

„Máme to ale dnes krásny deň!“ ozval sa zrazu za mojím chrbtom chrapľavý hlas. Zvedavo som sa otočila.

„Áno, je mimoriadne pekne,“ vyjachtala som a zmätene som si premerala zošúverenú starenku, ktorá sa mi prihovorila. Vo svojom stánku mala porozkladaných množstvo zbytočností od vývrtky na fľaše až po kukučkovú hodiny. Musela ich zbierať celý svoj dlhý život.

„Len poďte bližšie, srdiečko, určite sa tu nájde niečo aj pre vás,“ oslovila ma opäť. Aj keď som to pôvodne vôbec neplánovala, musela som sa už len zo zdvorilosti pristaviť a prezrieť si, čo ponúkala. Nebolo toho veľa. Medzi všetkými tými krámami sa síce dalo nájsť pár vzácnejších starožitností, ale v podstate bol starenkin tovar úplne bezcenný. Ani pri najlepšej vôli by som si z toho nedokázala nič vybrať.

Chcela som slušne odmietnuť všetky jej ponuky, keď som zrazu celkom v kúte zbadala kúsok zvláštnej tkaniny.

„Čo je to?“ spýtala som sa zvedavo.

„Ááá...“ vyjadrila starenka uspokojenie nad mojím údivom. „Veľmi dobrá voľba. Vravela som, že sa tu pre vás iste dačo nájde,“ konštatovala, zatiaľ čo predo mňa rozložila žltý plášť. Výsledok nebol natoľko ohromujúci, ako som očakávala. Plášť ma veľmi neočaril, aj keď sa jeho farba na slnku jagala ako zlato.

„To je plášť do dažďa?“ sklamane som položila viac-menej rečnícku otázku. Starenka však vôbec nepostrehla nezáujem v mojom hlase. Práve naopak. V rozprávaní pokračovala s ešte väčším elánom.

„Aj to je jedno z možných využití,“ rozohňovala sa. „Ale použiť sa dá za každého počasia. Je to neviditeľný plášť s doživotnou zárukou. Ručná práca. Skvelý materiál. A za výhodnú cenu!“

„Neviditeľný plášť?!“ zasmiala som sa. Mój hlas bol síce presýtený sarkazmom, ale starenku som predovšetkým ľutovala. Očividne nemala všetkých päť pohromade. „A ako taký neviditeľný plášť funguje?“ spýtala som sa. Rozhodla som sa hrať jej hru, len aby som jej spravila radosť.

„Nie je to žiadna veda!“ zvolala a usmiala sa na mňa širokým bezzubým úsmevom. „Stačí len veriť v jeho čarovnú moc a výsledky sa sami dostavia.“ Neveriacky som na ňu hľadela. Považovala som za absolútne absurdné, že naozaj použila výraz čarovná moc. V tej chvíli som si ju predstavila ako babku-zelinkárku zo starých mýtov a povestí.

„A samozrejme si treba neviditeľný plášť najskôr obliecť,“ dodala starenka s vážnou tvárou, akoby to bola tá najdôležitejšia vec na

svete. „Nech sa páči, dušička, vyskúšajte si ho! Uvidíte, ako vám padne.“

„Nie, ďakujem,“ zdvorilo som odmietla. „Možno niekedy nabudúce. Teraz už musím ísť.“

Bola by som odtiaľ hneď a zaraz odišla, ale keď som sa otočila, rovno pred sebou som ho uvidela. Stál úplne bezstarostne pri vedľajšom stánku a spolu s dievčaťom, ktoré držal okolo pása, si prezeral bábiky zo šúpolia. Zostala som na mieste ako primrznutá. Tak to je tá, pre ktorú ma nechal, hovorila som si v duchu. Rozišli sme sa pred mesiacom a aj keď nástojil na tom, aby sme ostali priateľmi, odmietla som sa s ním naďalej stretávať. Nezniesla by som pohľad na jeho novú lásku. A zrazu tu stála predo mnou. Bola celkom pekná, to som musela uznať. Ale inak pôsobila celkom nevýrazne. Vlasy mala odfarbené na blond.

Bola som natoľko zaskočená, že som len na nich hľadela s otvorenými ústami ako ryba na suchu. Vôbec som netušila, čo mám robiť. Akoby vo mne nastal skrat a ja som nebola schopná reštartovať všetky svoje funkcie. O jednom som si však bola stopercentne istá – priamej konfrontácii som sa chcela za každú cenu vyhnúť. Vedela som, že by bol milý a priateľský, tak, ako vždy. Pravdepodobne by ma objal namiesto pozdravu a potom by mi predstavil svoju priateľku. Prehodili by so mnou pár zdvorilostných fráz a pokračovali by ďalej. Ale vôbec som nedokázala odhadnúť vlastnú reakciu. Rozplakala by som sa? Začala by som hystericky kričať? Alebo by som odpadla? Možno by som sa na ňu vrhla ako mačka na svoju korisť a roztrhala ju na kúsky... Ani jedna z možností sa mi nezdála prijateľná. Zvolila som preto únik. Avšak prepchať sa cez ten dav, ktorý sa okolo mňa utvoril, bolo viac ako nemožné. Preto som sa len bezmocne zvrtila späť k stareнке.

„Môžem si ten plášť predsa len vyskúšať?“ zaševalila som. Vlasy som si jedným pohybom ruky spustila do tváre a cez tento závoj som ich ukradomky pozorovala. Ešte stále sa nepohli z miesta. Vyzeralo to, že sa dievča nevie rozhodnúť medzi dvoma bábikami – jedna mala sukňu modrú, druhá červenú. S napätím som očakávala moment, keď sa otočia a zbadajú ma.

„Nech sa páči. Určite vám padne a budete s ním spokojná.“ Starenkin hlas prerušil sled mojich myšlienok a ja som sa na ňu nechápavo pozrela. „No tak, vyskúšajte si ho!“ nabádala ma.

Opatrne som do rúk vzala plášť, čo mi stareнка podávala, ale neprestávala som jedným okom pokukovať po vedľajšom stánku. Plášť však zrazu zaujal celú moju pozornosť. Prekvapila ma jemnosť a hebkosť materiálu, ktorý sa mi rozplýval pod bruškami prstov. Uchvátené som hľadela, ako sa rozpína v mojich rukách. Ešte nikdy som nič podobné nevidela. Minimálne pršiplášte nebývali vyrobené z tak príjemného materiálu. Ako vo sne som si ho prehodila cez plecia a prevliekla som ruky cez rukávy. Sedel mi ako uliaty. Inštinktívne som si prameň vlasov dala naspäť za ucho, aby som na seba lepšie videla.

A vtedy som sa ocitla priamo zoči-voči pohľadu jeho svetlomodrých očí. Na moment som si pomyslela, že sa topím v nekonečnom oceáne, ale hneď som opäť precitla do reality. Ustúpila som o krok dozadu, ale stále sme na seba skúmavo hľadeli. Čakala som, kedy ma osloví, ale on naďalej mlčal. Netúžila som po ničom inom, len odtiaľ čo najrýchlejšie zmiznúť, najlepšie niekam veľmi ďaleko. Cítila som, že sa na mňa valí obrovská vlna slanej morskej vody, keď vtom konečne uhol pohľadom. V duchu som si už pripravovala odpoveď na pozdrav, ale on len prešiel okolo mňa, akoby ma vôbec nevidel.

Neverila som vlastným očiam. Ešte dlho som za ním nechápavo hľadela. Kráčal pokojne ďalej. Ruku mal tentoraz namiesto okolo pásu ovinutú okolo jej krku. Zdalo sa mi neuveriteľné, že by ma bol naozaj nevidel. Nemohol ma ani prehliadnuť, to by na mňa tak sústredene nehľadel. V duchu som však oslavovala. Nemusela som predstierať, ako rada ho vidím a aká som rada, že ju konečne spoznávam. Napriek

tomu ma pri srdci pichli spomienky a lutovala som, že už som to nebola ja, koho tak majetnícky objímal.

„Tak ako, srdiečko? Páči sa vám?“ Na starenku som v tej chvíli úplne zabudla.

„Čo či sa mi páči?“ spýtala som sa stále duchom neprítomná.

„No predsa ten plášť!“ zvolala. „Zafungoval priam ukázkovo. Nachvíľu ste úplne zmizli z tohto sveta. Všetci ste si to v kútiku duše priali?“

Nemo som prikývla. Odkiaľ to len mohla vedieť? pýtala som sa sama seba. Pohľad mi padol na plášť, obopínajúci moju postavu. Žeby?

„Koľko stojí tento plášť?“ spýtala som sa skôr, ako som si vôbec stihla uvedomiť, čo robím. Netušila som, čo ma k tej otázke vlastne viedlo. Veď posledné, po čom som túžila, bolo kúpiť starý plášť do dažďa, o ktorom jedna pomätená babka tvrdila, že je kúzelný.

Napriek tomu som jej zaplatila desať eur a ešte stále v polosne som sa začala predierať davom, až kým som sa nedostala na voľné priestranstvo. Zhlboka som sa nadýchla. Ľudia okolo mňa nevšímavo prechádzali. Nikto sa nepozrel ani len na žltý pršiplášť, ktorý som mala na sebe, aj keď sa teplota na teplomere určite dávno vyšplhala nad dvadsiatku. A ja som s rukami vo vreckách nastavovala tvár žiariacemu slnku a myslela naňho. Už som vôbec nič necítila. Ani bolesť, ani smútok... Len obrovská prázdnota postupne pohlcovala moje vnútro.

Radovan Potočár

Vrzgot na horách

„Tak už sa pohni z toho auta, do riti!“ kričal Samo na Natáliu z príjemného chládku pod sýtozeleným listnáčom. „Boha mojho ...Idem!“ ozvala sa Natália, pričom artikulovala tak prezieravo, že sa z auta k Samovi dostalo len posledné slovo. Žena ako ona sa totiž bez patričného mejkapu, riasenky a iných, nazvime si to, záležitostí, nemohla ukázať na dennom svetle. Dokonca ani na horách.

Teplé. Nie, horúce. Bolo to doslova tropické leto, z ktorého v rozžeravených mestách nebolo úniku. Iba hory, i to len tie najvyššie, vytrčali ako ostrovy z mora dusných horúčav. Dostať sa do čo i len trošičku vyššej nadmorskej výšky bolo doslova vykúpením, ktoré si však bežný smrteľník mohol dopriať, až keď si vydupkal pár dní dovolenky u šéfa. O čosi jednoduchšie to majú s časom dôchodcovia a nezamestnaní, i keď u nich spravidla nastáva ťažkosť s ľahkou peňaženkou. Kombináciou týchto dvoch prípadov vzniká optimum, kde sa stretá dostatok času s dostatkom peňazí v uspokojujúcom pomere. Niečo ako Samo a Natália.

„Ja na tú zasratú chatu asi fakt nikdy nevyjdem,“ precedil pomedzi zuby Samo zrýchľujúc krok, čím chcel Natálii naznačiť rozdiel medzi balerínkami a športovejšou obuvou na jeho nohách. „Prosím ťa, miláčik, vieš, že nejde o rýchlosť, ale o dosiahnutie cieľa,“ ohradila sa Natália. „To mi láskavo pripomeň večer,“ uškrnul sa pri pomyslení na druhý význam Natáliinej vety. Narážka na sľubný večer vo dvojici ho dokonca natoľko zamestnala, že celkom zabudol ďalej protestovať a spokojne niesol svoju vyholenú lebku za jej polodlhým peroxidom.

Ponáška na romantický západ slnka a príchod večera na seba v horách, nad ktorými sa to zahusťovalo vodnou parou, nedali dlho čakať. Desať, možno pätnásť minút cesty od chaty zastihol dvojicu dážď. „Kurva, ešte aj dážď do toho,“ pridala do kroku Samo, akoby za počasie niesla zodpovednosť Natália. „Už sme skoro tam, zlatko. Radšej dúfaj, že tam budú mať v takomto počasí niečo voľné,“ ukludňovala ho. „Ešte povedz, že mi tam bude nejaký chatár hubovať!“ minula sa účinku snaha o upokojenie. Ďalšia snaha sa snahou ani nestala a nahradilo ju pár zubov pritísnutých na jazyk.

Keď dorazili na chatu, vchod bol prekvapivo odomknutý, takže vošli dnu. Okamžite ich ovalila vôňa škorice a klinčeka z cez deň podávaných nápojov. Nato sa do miestnosti vovalil zvonka muž, na ktorého je toto troj písmenkové slovičko vlastne primálo. Obrovský mužisko. Na akoby kamennej tvári ošľahanej vetrami všetkých smerov a teplôt sa pod jemne prešedivým obočím vynímali dve detské jasnomodré oči.

„Dobrý večer pani, dobrý večer pane...“ bozkával Natáliinu ruku. „Ona je slečna!“ pozdravil sa Samo, ktorý sa pri chatárovom geste mimovoľne posunul medzi Natáliu a jeho ozrutné telisko. Ruky si nepodali. Dva na zlomok sekundy spojené pohľady už nepotrebovali ďalšiu výmenu zdvorilostných fráz.

„Chceli by sme nejakú izbu. Najlepšie kvalitnejší apartmán,“ strhla chatárov pohľad Natália, ktorej spod rozopnutej vetrovky trčalo viac odhalenej pokožky ako textilu. „Obávam sa, že vám asi nemôžem nič také ponúknuť. Mám tu iba štyri izby a aj z toho je tá najväčšia pre nečakaných hostí celkom rozbombardovaná, lebo tam meníme strechu. V jednej, tej najmenšej, spím ja, v druhej sú rodi-

čia s malým deckom a v tretej, slušne veľkej, sú od včera ubytovaní starší manželia, ktorí nám návštevu ohlásili vopred, takže...“ zahryzol si do spodnej pery, „prihliadnuc na počasie a pokročilý čas, môžem osloviť pár v najväčšej izbe, či by bolo možné na jednu noc, ehm...“ Trojica ľudí vyšla po škriekajúcich schodoch na podkrovné poschodie. „Vidiš. Máš čo si chcela. Romantiku! Som ti hovoril, že na nejaké slovenské kopce sa môžeš zvysoka...“ zastavil sa Samo pri chatárovom pohľade, „vykakať,“ dokončil.

Izba, do ktorej vošli bola pomerne priestranná a v jej rohu dokonca trónil kozub. Aktuálne v prevádzke. Pri jeho pukotavých plameňoch sedela spoly bdelá, spoly driemajúca pani okolo šesťdesiatky. S bdelosťou bol na tom celkom inak jej manžel nižšej postavy s mierne pivným bruškom, ktorý ihneď stál pri dverách.

„Dobrý večer,“ zaznelo postupne zo štyroch úst. Po niekoľkých sekundách zaplnených len pukotáním ohňa, chatár prehovoril: „Dnes večer, vlastne len pred chvíľkou, k nám dost neočakávane zavítali títo dvaja... ehm“, hľadal chvíľu výraz, „partneri. Za normálnych okolností by som im ponúkol iba čaj a možno nejaké jedlo, ibaže teraz... Skrátka máme takýto problém – vonku leje, je noc a je nás tu v chate odrazu akosi priveľa. Chcem sa preto opýtať, či by ste... či by nebolo možné k vám na dnešnú noc ubytovať dvoch nových hostí,“ vyjachtal sa konečne. „Čo sa týka peňazí, môžeme sa pochopiteľne, dohodnúť na určitom zľavnení, pán Petrík,“ dodal vzápätí. „Nuž, ak nastala takáto situácia... ja v tom nevidím problém. Hory sú niekedy nevyspytateľné a preto si tu musíme pomáhať ešte o čosi viac ako inde,“ ukázal decentne Natálii svoje žlté zuby. Zjavne nie protézy.

„Ale ja v tom problém vidím! A riadny!“ ozval sa Samo. „Prosím ťa! Prosím, prestaň s tým, Samo. Buď rád, že nemokneš,“ zahriakla ho Natália. Trojica, chatár – pán Petrík – Natália si vymenila veľavravné pohľady. Hneď po dohode, podaní rúk a platbe v dvojnásobnej výške bežnej noci sa Samo zvalil na provízorne lôžko.

„Takže ja sa volám Petrík. Jozef Petrík. A toto je moja manželka Eva,“ ponúkal konček ruky novým spolubývajúcim. „Teší ma,“ ozvala sa po prvýkrát pani Petříková pri podávaní ruky. „Ja som Natália a toto je môj Samko.“ „Samo!“ stisol ruku pána Petríka mladík takou silou, aby v sebe potlačil nutkavú potrebu vyjasniť Natálii, že ho nemá predstavovať „Samko“. „A ako ste sa dostali takto odrazu do hôr, ak sa smiem spýtať? Nebodaj svadobná cesta? Budia sa dnes už aj berú tak akosi napochytro...“ udrel pán Petrík na páliacu strunu. Natáliine pery sa razom schovali jedna za druhú a oči jej vykĺzli kamsi cez okno, čo najďalej z tej chaty, len aby sa mohla tváriť, že otázku v hlbokom zadumaní celkom prepočula. „Nie. Sme len priatelia,“ zašomral Samo silene, pričom sa snažil pána Petríka pohľadom rozporcovať na kanibalské porcie. Natália silený rozhovor už celkom vzdala. Nazývať seba a vydržiavanú kurvu priateľmi... pri Samej prešpekulovanej intonácii to bola aj pre ňu silná káva. Vytratila sa von s balíčkom cigariet.

„Tak vravíte, že len tak, ehm, nadvoko, či ako sa to dnes hovorí? Dnešní mladí už len takto. A bez detí. Ale naše deti ešte táto doba nestihla pochytiť, však Evy?“ Otočil sa pán Petrík na manželku, ktorá sa medzičasom teleportovala ku knihe do kresla. „Už ticho, do riti!“

Neprišiel som sem počúvať starecké lekcie morálky. Prišiel som sem...“ nedokončil vetu, „a som tu,“ uhral vetu do autu. „Tak mi láskavo dajte pokoj! Nemiešame sa my do vás, tak ani vy do nás, hej? Držte už konečne hubu!“ obaril manželský pár.

V izbe nastalo ticho, ktoré trhalo uši. Nielenže bolo počuť každú kvapku dopadnutú na okenicu, ale celé osadenstvo mohlo zreteľne rozoznať každý Natáliin krok, odkedy vošla do chaty, až pokým neotvorila dvere. Sporná atmosféra, ktorou bola izba presiaknutá, nanovo rozstrapatila Natáliin výraz, ktorý bol ešte do chvíle príjemne uhladený cigaretou.

Ani po jej návrate nepadlo v chate jediné slovo. Fungovalo to

gestami. Pán Petřík chcel už zhasnúť a spať, Samo dôrazne pokrútil hlavou. Pani Petříková sa chcela natiahnuť na svoju posteľ, ktorú si začal Samo medzičasom nárokovať, ale ani tomuto návrhu neprikývol.

Hodinu pred polnocou dosiahla situácia bod mrazu a začala sa zohrievať. Až priveľmi rýchlo. „Poč Eva, ideme sa spolu pomodliť,“ kľakol si pán Petřík k manželke s akýmsi kúskom bižutérie, ako si Samo všimol. „Za všetky zblúdilé duše,“ komentovala Samov znechutený výraz pani Petříková. To bola posledná kvapka. Samo vyskočil červenný ako rak na celej hlave, vlasové koreničky nevynímajúc. „Teraz je toho fakt dosť, kurva! Zmiznite odtiaľto! Vypadnite! Nestačí vám, že ste mi pokazili celý záťah do týchto zasratých hôr? To vám fakt nestačí?! Na mňa tu nejaké fígle s tými vašimi pánbožkami skúšať nebudete! VON!“ reval Samo bez zábran. „Samo, prosím ťa, schlaď hlavu. Nič sa nedeje,“ kopírovala hlasitosť jeho prejavu Natália. Pán Petřík pokojne vstal a pomaly sa blížil k Samovi. V tomto stave naháňal aj po šesťdesiatke hrôzu. „Vyjasnime si to, chlapče. Ty sa nám sem doručíš s tvojím dievčaťom, odmietneš nám uvoľniť naše posteľe a ešte k tomu reveš ako pomätený pubertiak nervózny neviem z čoho...“ „že neviem z čoho!“ zopakoval roztrasený Samo a oči upieral na Petříka. Vtom vyletel z izby a rachotiac zdupal po schodoch.

O niekoľko minút bol naspäť o čosi pokojnejší s chatárom za chrbtom. Ten mal v tvári opäť výraz doručovateľa telegramov zo zákopov. „Pán Petřík, pani Petříková, počte, prosím. Môžete sa vyspať aj v mojej izbe, dáko sa tam potlačíme. Len nech je v chate klud. Mladý pán mi ponúkol, že preplatí celý váš pobyt a ešte zaplatí veľmi pekné peniaze za jediné prespanie v tejto izbe... Počte, prosím, dolu vám vrátim aj vaše peniaze.“

Manželia si v priebehu pár sekúnd bez slova pobalili všetky veci a v tichom sprievode chatára i Sama odpochodovali dolu. Pán Petřík sa rozhodol neprotestovať. Nemlčal preto, že by si nemyslel nič, ale preto, že si myslel svoje. Čudné bolo vlastne po tom všetkom iba to, ako ochotne im Samo sám od seba pomáhal s vecami. Keď pán Petřík zatváral dvere, Samo mu na poslednú chvíľu vložil nohu do dverí: „Vidiš, ja si môžem kúpiť, čo potrebujem.“ Okamžite sa na to otočil a vybehol hore. Avšak nedokázal zabrániť, aby k nemu nedoľahla posledná veta starého pána: „Tak potom toho teda veľa nepotrebuješ!“

Natália ležala fyzicky i psychicky vyrovnaná v prostriedku dvoch spojených, vŕzgajúcich postelí. Rezignácia ...? Nie, tak to nikdy nenazývala. Len sa jej opäť raz podarilo oddeliť myseľ od tela. Keď Samo vošiel dnu, ani sa nesnažila predstierať úžasné vzrušenie, ako to vždy mala vo zvyku. Mlčky zatvorila oči.

O poschodie nižšie sedeli traja ľudia s troma teplými šálkami v dlaniach a rozprávali, čo Samo už počúvať nemusel. „Niektorí ľudia jednoducho zostávajú niekde úplne inde, aj keď sú na horách. Na najčistejšom, ale aj najtvrdšom mieste,“ zhrnul debatu pán Petřík so svojím typickým akademickým tónom. Mohutný chatár zhasol a traja ľudia sa uložili spať pohádzaní v malej kutici jeden cez druhého. Pani Petříková si spomenula na romantiku... Klopkanie dažďa narúšal len odkiaľsi zhora pravidelný vrzgot posteľe.

Ján Babarík

Denník

Rákayho dom bol síce takmer dvesto rokov starý, ale stále mal silné zdravé múry a vznešený novorenesančný štýl. Stál neďaleko centra, jeho rekonštrukcia po komunistickom chátraní bola teda len otázkou času. Po dokončení v ňom bude mestský archív.

Nechcela som vojsť dovnútra, bol tam prach a zovšadiaľ sa ozýval piskot fúrikov a pokrikovanie robotníkov. Len som stála vonku a pozerala sa. Z lešenia, schovaného za zelenou sieťkou, na mňa ktosi zakričal. Majer, stavbyvedúci. No to je radosť.

"Dobrý deň," pozdravila som.

"Počkajte," zakričal, "niečo pre vás mám."

No, tak Majer pre mňa niečo má. Aby som to oslávila. Čo to asi bude? Žeby tehla? Zliezol z lešenia, pokynul mi, aby som sa nepohla z miesta a zmizol v útrobach domu. O chvíľu sa vrátil a v ruke niesol akúsi starú knihu, či skôr zošit v tvrdom obale.

"Toto tam chlapi našli," povedal. "Ste archivárka, bude vás to zaujímať. Nejaký denník, či čo. Rukou písaný."

Nejaký denník-či-čo ma v tej chvíli prenáramne zaujímal. Ale Majer bol z toho pokladu celý nadšený, nechcela som mu kaziť radosť. Štítok na zadnej strane mi prezradil, že zošit vyrobili v Slavošovských papierňach v roku 1966.

"Ktovie," povedala som, "či v ňom nenájdem poznámky nejakého kronikára z 19.storočia."

Majer sa spokojne usmial. "Veru, ktovie. Ja som nemal čas v tom listovať, to nie je moja robota, ale vaša."

"Mhm. Ďakujem vám, pán Majer. Je dobré mať na stavbe človeka, ktorý má úctu k histórii."

Majer sa usmial, spokojný sám so sebou, potom natiahal ruku, akoby ma chcel potľapkať po pleci, ale včas si to rozmyslel. Trochu ma zamrzelo, že si z neho uťahujem, ale nemohla som odolať. "Poobede sa zastavím u otca vo firme, spomeniem mu to."

Keď som prišla do škôlky, Adamko ma už čakal v šatni. Sedel na lavičke pred svojou skrinkou a plakal. Keď ma uvidel, vyskočil a povedal: "Íííííííí!"

"Ako dlho tu už sedíš?" spýtala som sa učiteľky.

"Asi hodinu. Nedal sa udržať v triede, veď viete..."

"Viem, viem. No poď, zlato moje, daj nohu, nech ťa prezujem. Ale druhú topánku si obuješ sám, dobre? A obed zjedol?"

"Nie. Dnes nie. Desiatu zjedol. Na olovrant sme mali kakao a makovník, ale ani ten nechcel. Len kakao vypil."

"A druhú nohu sám, Adamko. Tak ako včera."

"Íííííí!"

"Ale notak, včera si to zvládol. Urob mamičke radosť."

Učiteľka nás chvíľu sledovala, potom si ku mne priklakla. "Päťročná dieťa by už nemalo mať problém sa... Prepáčte, viem, že to nie je moja starosť, ale boli ste už za doktorkou Sedláčkovou?"

"Íííííí!"

"Dobre Adamko, kľud, mamička ti pomôže. Bola. Nič nové som sa nedozvedela. Je normálny, zdravý, len nechce rozprávať a rozumieť. Všetko sa spraví. Veď keď mal dva roky tak povedal hocičo. Potom zrazu nič. To sa spraví."

"Lenže my... Pochopte, máme tu aj iné deti. Adamkovi aby sa stále jedna z nás venovala a potom nestíhame..."

"Nedám ho do špeciálnej škôlky. Ak sa má naučiť rozprávať, tak jedine tu, medzi deťmi, ktoré rozprávajú."

"Veď áno, iste..."

"Platím si za to! Firma môjho otca vám sponzorsky opravila strechu a verandu. Mám..."

"Ja viem, pani Kráľová, panebože, to ja všetko viem, ale tam by sa mu mohli viac venovať a možno práve to je to, čo potrebuje."

Adamko už bol prezlečený a prezutý, chcela som rýchlo odísť. Takéto rozhovory mám v škôlke takmer deň čo deň, odkedy som ho tam dala. Nikdy ho tam nechceli a prijali ho až potom, ako im otec prisľúbil tie opravy. Ale do špeciálnej škôlky určite nepatrí. Občas sa správa ako dement, ja to viem, nerozumie, keď mu niečo poviete, neposlúchne, stále si robí svoje, chodí za vami a všetko vyjadruje slovom ííííííí. Ale robili mu už všetky možné testy a výsledok je jasný: Adamko je zdravé inteligentné dieťa, ale odmieta náš svet. Zamuroval sa v tom svojom a je mu tam dobre. Platia tam jeho vlastné pravidlá, ktorým nikto nerozumie. V špeciálnej škôlke by ho len naučili v tom svete žiť. Tu mu pomôžu z neho vyliezť. Oni ma však silou mocou presviedčali, že Adamko nie je normálne vyvinuté dieťa. Že je to vlastne debil.

Cestou domov ma zastavil policajt. Na dvojprúdovke na Malohontskej. Že vraj som prekročila rýchlosť.

"Prepáčte, ale neprekročila."

"Ííííí!" povedal Adamko na zadnom sedadle a začal sa drať dopredu. Jednou rukou som ho držala vzadu, druhou som sa snažila vybrať doklady z kabelky. Ííííííí sa v malej kabíne auta ozývalo ako zubná vítačka. Dočerta, prečo som ho nedala do autosedačky?

"Čo mu je?"

"Nič mu nie je! Máte pocit, že mu niečo je? Len nerozpráva, to je všetko."

"Idete zo škôlky... Nechajte to tak, pani vodička, ale nabudúce pomalšie. Na Malohontskej je už druhý mesiac štyridsiatka."

Neviem prečo, ale našťvalo ma to. Čo mi má čo odpúšťať?

"Ja chcem zaplatiť pokutu! Mám na to právo! Nie je dôvod, aby ste ma rutovali! Adamko je zdravý, len nerozpráva."

"Ja netvrším, že nie je zdravý," ospravedlňoval sa. Očividne už dávno oľutoval, že ma zastavil. "Dnes máme len výchovnú akciu, nedávame pokuty. Pokračujte, prosím."

To ti tak budem veriť, ty výchovná akcia. Chúďa žieňa, má dementného syna, určite nemá peňazí nazvyš, nech si ide... Ííííí sa ozývalo čoraz naliehavejšie a plačlivejšie. Kabelka sa mi vysypala do lona a Adamko sa mi prešmykol cez ruku a spadol na ručnú brzdu.

"Prepáčte, že som vás zastavil..."

Panebože, mlč, chlape, lebo ti oči vyškriabem!

"To nič," povedala som, posadila Adamka a dokonca som sa prinútila usmiať sa na policajta. "To nič."

"Aj môj syn je postihnutý. Je autista," povedal ten posmelený magor.

Bol to skutočne denník, ako povedal Majer. Večer, keď Adamko zaspal, som si naliala pohár vína a vytiahla ho z tašky. Prvý zápis bol zo 17.mája 1971.

Dneska sa nám narodila cérka. Je prekrásna ako princezná. Keď som ju uvidel v pôrodnici, skoro som sa rosplakal, taká bola pekná. Teras som doma sám a píšem si toto. Žena s cérkou sa vrátia domov asi o týždeň. Veľmi sa teším a isto sa už zo ženou nebudeme toľko hádať, keď máme dieťa. Moja žena je strašná (nasledovalo preškrtnuté, nečitateľné slovo) a myslí si, že keď som len murár, tak som zlý a slabí pre ňu. Ale nevidí to, že sa snažím byť dobrý. Není umenie byť z dobrej rodiny a šecker vedieť. Umenie je byť deckom alkoholikov a dokázať sa zmeniť. Tak ako to spravím ja. Keď si ma už zobrala a vidržala somnou skoro dva roky, nak mi dá šancu. Veď som aj knihy začal čítať a baví ma to. Máme v robote v partyji jedného bývalého farára, ktorý teras snami muruje. Volá sa Jozef. Voláme ho Svetý Apu.

Zo srandy. Požičal mi traja kamaráti od Remarka a povedal, že mi bude davat' aj ťaššie knihy, ale najskvor musím pochopiť takéto. Ak ma žena prestane urážať a posmievať sa mi, ras bude na mňa hrdá. A nielen ona ale aj cérka. Som mladý, mám iba 29 rokov a vravia že vraj vypadám dobre. Kôli mojej malej cérke sa zmením tak, že ma vlasná mater nespozná.

Keť si teras čítam čo som napísal, pripadám si ako chuj. Ako dáky blbec. Ale som strašne šťastný. Taký som ešte nebol. Mal by som sa naučiť písať tak ako rozmýšľam, lebo toto vypadá chujovo. Rozmýšľam lepši v hlave ale neviem to tak napísať.

Pozrime sa, aké zaujímavé čítanie. To som nečakala. Škoda len, že jeho rukopis je tak ťažko čitateľný. Niektoré slová z papiera liezli ako z chlpatej deky. Ďalší zápis bol až z 19.septembra. Bola som veľmi zvedavá, prečo štyri mesiace nepísal.

Už je to dlho čo som nepísal. Videlo sa mi to sprosté a aj som zabudol. Písať si denník ako dáka princezná. Mal som ho vždy v robote v skrini a keď som aj chcel dačo napísať, nemal som kde lebo v robote sa to nedá. Teras píšem v šatni, ale som sám. Chlapy už odišli. Už neviem čo mám robiť. Starám sa o rodinu ako viem. Cérka ma má rada. Stále sa sňou hrám keď som doma. Začal som chodiť do večernej školy a chcem si urobiť maturitu. Žene nosím často kvety aj iné dary. Dobre zarábam veľa chodím na fušky. Viem že ma má aj žena rada. Občas mi to povie. Aj to viem že sa jej páčim. Aj ja hu mám rád ale stále sa ku mne správa ako ku psovy. Včera u nás boli jej dvaja kolegovia z národného výboru a rosprávali sa o polityke. A žena mi pred nimi povedala choj si zapnúť televízor. Tomuto aj tak nerozumieš. Veľmo som sa nasral. Zle mi to padlo. Ale nekričal som, len som povedal že bola by si prekvapená ako tomu rozumiem. Potom som odišiel ku cérke a hral som sa s ňou. Rozumiem polytike, lebo mi o tom Jozef často rozpráva. Bojím sa že sa zo mnou bude chceť žena rozviezť. Nепrežil by som keby som musel odísť od céry.

O pár riadkov nižšie pokračoval text iným perom, bez dátumu, ale napísaný oveľa neskôr, čo som pochopila hneď po prvých riadkoch.

Prešli len tri mesiace ako dala žena žiadost' o rozvod. Zajtra máme súd. Ona vybavila že nám ho dali tak skoro, lebo inak sa musí čakať oveľa dlhšie. A som rád. Lebo už sme sa hádali skoro každý deň. To neni dobre pre dcérku keď v takej rodine vyrastá. Je mi jasné že po rozvode budem museť odísť, ale cérku budem chodiť často navštevovať a starať sa o ňu. Už niekoľko mesiacov chodím každý večer do školy, čítam knihy a Jozef ma začal učiť po Anglicky. Viem že toto čo píšem vypadá ako keby som bol sprostý, ale ja tak normálne nerozprávam. Iba neviem tak písať ako rozmýšľam. Keď napíšem vetu tak je úplne inakšia ako tá, ktorú som mal v hlave. Jozefa pred mesiacom odvedli tajní rovno z roboty a odvtedy sme o ňom nepočuli. Tak aj s Angličtinou som prestal. Mám oňho starosť. Rosprával mi také veci o komunistoch že sa bojím, či mu voľačo neurobia. Ja už nie som ten sralo čo sa z mojej ženy posieral. Teras sa jej postavím keď ma uráža. Bránim sa. Som chlap a dobrý. Nič mi nemôže povedať. Starám sa o rodinu. Zarábam peňaze. Stále som s dcérkou keď môžem. O mesiac bude mať rok. Chcem sa rozviezť. Budem sa veľa učiť a šetriť peňaze a keď cérka vyrastie tak bude žiť somnou. Keď už bude dospelá. (Tu boli nejaké malé čierne fľaky. Vyzeralo to ako zaschnutá krv, ale nič o tom nepísal.) Určite nezabudne na to ako som ku nej po nociach stával, robil jej mlieko, a prebaľoval ju. Keď žena spala. A keď som jej povedal aby stala ona lebo ja ráno skoro stávam a idem do roboty a musím sa vyspať tak povedala, že keď ju neprebalím tak bude spať pokakaná celú noc. Ja viem že keby som nebol doma tak by ju prebalila. Ona neni zase taká. Ale vie že keď mi toto povie tak stanem a prebalím ju. Robím to rád. Vždy jej vravím Ocko ti pomôže. Ocko ti pomôže. Ona keď ma počuje tak sa hneť začne usmievať a vystiera ku mne rúčky. Má ma račej ako mamu.

19.4.1972

Je to sviňa a najračej by som ju zabil. Včera na rozvođe sa ukázalo aká je sviňa. Povedala že som často pil a doviedla troch ľudí, ktorý to dosvečili. Že vraj boli u nás každý osobitne iný deň, keď som prišiel opitý, a že vraj som ženu bil a museli ju predo mnou ochraňovať. Nikdy predtým som tých troch nevidel. Už skoro dva roky som nebol opitý a nikdy predtým som ženu nebil, aj keď som mal veľa-krát dvôvod. A povedala sviňa, že som bil aj dcérku. A doniesla aj dáke potvrdenie od doktora čo mi ani neukázali, a kde to vraj bolo potvrdené. Svine. Sudca mi zakázal za malou chodiť a že vraj môžem biť rád, že ma nezavre za to že som ju bil. Žena má milenca. Viem to. Čakal na ňu pred súdom. Jeden z tých papalášov z národného výboru. Oni sú zo sudcami jedna ruka týto papaláši. Dneska ma vyhnala z domu. Boli tam aj esenbáci. A vraj ma zavrú ak budem súdružku ešte dakedy otravovať. Ani alimenty odomňa nechce. Že vraj aby som im dal pokoj. Taký som bol nasratý že som sa skoro pustil aj do tých žandárov. Ja som už dávno dal šetko dcérke. Aj peňaze som ukladal do šporiteľni na jej meno. Keby sa mi dačo stalo na stavbe, tak aby to dostala ona. Teras mi nič nedali, lebo že vraj cérka je v ženinej opatere a ja nemám nárok. Nemám kam ísť.

No, na neskorú nočnú hodinu celkom dojímavý príbeh. Chudák chlap. Dokázala som si predstaviť, ako musel trpieť. Po príklad zlého otca by som nemusela chodiť ďaleko. Napríklad môj. Môj biologický otec. Opustil nás, keď som nemala ešte ani dva roky a viac ho nebolo. Viem, že sa neskôr odsťahoval z nášho mesta s nejakou ženou, ale neviem kedy a kde. A je mi to jedno. Občas som si predstavovala, že by sme sa stretli, ale motivácia bola príliš slabá na to, aby som urobila prvý krok. Ani raz sa na mňa po rozvođe neprišiel pozrieť. Keď som mala asi päť rokov, prišla jedného dňa mama domov so zlomenou rukou. Otec ju stretol na ulici, bol zase ožratý a strčil ju z bicykla. Pamätám si ho len z jedného stretnutia. Mohla som mať takých šesť rokov. Išli sme s mamou po meste a v parku na námestí spal opitý chlap. Bol tučný, zarastený, oblečený v rifliah a pásikovanom tričku, ktoré mal vyhrnuté na brucho. Bolo mu vidieť časť tetovania. To je tvoj otec, povedala mi mama. A neboj sa ho, on ťa aj tak nepozná. Taký bol môj otec. Ale to je jedno, nebudem tu plakať na papier. Na to mám vankúš. Funguje spoľahlivo. (Občas aj víno. No a čo? Nie som jediná komu sa neježia chlpy pri pohľade na pohár vína.)

Mama sa krátko po rozvođe vydala za druhého muža, ktorý je mojím otcom dodnes. Nie je zlý, ale je to skôr sponzor ako otec. Mama zomrela ešte keď som chodila na strednú a sponzor sa o mňa staral. Vyštudovala som, pomohol mi s bytom a s Adamkom a pozdravíme sa, keď sa stretneme na ulici. Nenavštevujeme sa a ani si netelefonujeme. Adamko ho nepozná. Nepozná ani svojho vlastného otca. Som na všetko sama.

20.4.1972

Je to strašne ťažké. Keby tu bol aspoň Jozef. Až teraz som si uvedomil, že nemám v meste kamaráta. Keď Jozefa zavreli bol som stále s dcérkou. Chlapi z partie ma neberú medzi seba, lebo chodím po večeroch račej do školy ako s nimi na pivo. Je mi smutno. Cítim sa strašne. Odkedy sa narodila nebol deň žeby som sa s ňou nepohral a neporosprával. Teraz už druhý deň nič. Ani som ju nevidel. Žena sňou musela dakde odísť lebo stále chodím okolo ich činžáku a nikdy som ich nevidel. Aj som tam spal v parku na lavičke a celú noc sa u nich nesvietilo. Strašne mi je smutno. Neviem to popísať. Ako keby som mal v bruchu tehlu. Neviem čo bude ďalej. Že či si na to dakedy zviknem.

21.4.1972

Začal som bývať v rákajiho dome. Je to starý dom kde už možno aj dvacať rokov nikto nebýva. Mám tu matrace, zopár kníh, deku, háby,

a sviečku. Toto píšem po sediačky pri sviečke. Zase som začal chodiť do školy. Pár dní som vynechal. Povedal som si že ak osprostím, córka ku mne nikdy nepríde keď vyrastie. Zase som to slovo zle napísal. Nejdem to opravovať. Viem že sa má písať dcérka, aj keď sa to číta córka. Chýba mi oveľa viac ako včera. Dneska som aj reval. Teraz pred chvíľov, keď som sa vrátil zo školy. Nevieť či to vydržím.

Uf, tak to sila. Skontrolovala som Adamka a naliala si ešte za pohár vína. Nechcelo sa mi spať, aj keď už bolo pol jedenástej. Zalistovala som v denníku. Do konca mi chýbali už len tri strany.

23.4.1972

Je nedeľa. Včera som bol celý deň na fuške, preto som nič nepísal. Už päť dní som dcérku nevidel. Cítim sa horšie a horšie. Nedá sa na to zvihnúť. Dneska som to už nevydržal a zaklopil som im na dvere. Aspoň cez dvere som ju chcel vidieť že či sa má dobre. Určite jej chýbam. Ale nikto mi neotvoril. Hneď som sa rozreval ako malé decko, lebo som sa veľmo tešil a nič. Hambil som sa a tak som chyť-ro vbehol do víťahu, aby ma nikto nevidel. Nevieť čo si počnem. Už nikdy nechcem iné dieťa chcem len ju.

Musela som na chvíľu prestať čítať, lebo som cez slzy nevidela na písmená. Nevieť, či som taká citlivá, alebo to bolo tým vínom. Bolo mi ho ľúto.

Už nejdem viac písať denník. Nedá sa to.

Vzápätí, len o niekoľko riadkov nižšie, však text opäť pokračoval. Po polročnej prestávke.

28.10.1972

Žena mi povedala - ani neviem, prečo ju tak volám, keď už nie je moja žena - že by som sa mal skántriť, ak mám svoju dcérku rád. Vraj ona má už iného otca ktorý jej dá viac ako ja. A že som sebec keď ich stále špehujem, lebo dcérka ma už nepotrebuje. Už má inú rodinu. Najhoršie je, že je to pravda. Štvú ju proti mne. Ešte má len rok a pol, ale už pochopila čo jej natárali. Že ju chcem ukradnúť a predať cigáňom a mamu chcem zbiť. Povedala mi to švagrina ženi-na sestra.

Modlím sa každý večer k Bohu ako ma to naučil Jozef. Modlím sa, aby dcérka už bola veľká, aby prišla ku mne a mohol by som jej povedať že ju mám rád a že jej neublížim. Občas ju zďaľky vidím ale nemôžem ísť ku nim. Ras som to urobil a nespoznala ma. Klukol som si k nej a povedal som jej, že ja som tvój ocko. Žena sa rozprávala s nejakou kamarádkou a nevidela ma. Dcérka začala kričať a plakať. Musel som utekať. Bála sa ma. Rozvedení sme len pol roka a už na mňa zabudla. Ale nehnevám sa na ňu za to. Oklamali ju. Keby ma nechali aby som sa z ňou porozprával a vysvetlil jej to, určite by pochopila. Ja naozaj neviem čo mám robiť. Vidí sa mi, že nemôžem robiť nič, len dáko vydržať.

Včera som sa opil. Prvý raz po skoro troch rokoch. Stále bývam v rákajiho dome a stále sám. Boli tu už dva krát žandári a vihodili ma stadeto, ale vždy som sa vrátil. Byť mi nedajú. O to sa asi žena postarala. Chce aby som odišiel z mesta. Nedajú mi byť, budú ma vihadzovať aj stadeto a nedajú mi robotu. Nikde ma nechcú zobrať a esenbáci mi povedali, že ak nebudem robiť tak ma zavrú, lebo oni tu príživníkov nepotrebujú. Ako sa toto skončí? Buď ma zavrú alebo budem museť odísť. Aj zo školy ma vihodili. A učil som sa stále a išlo mi to. Ide to somnou dolu vodou. Ale neurobím im tú radosť aby som začal piť. Iba na to čakajú. Stále veľa čítam. Umývam sa, holím pravidelne. Periem si veci v záchode na štadióne. Poznám sa zo správcom, púšťa ma tam. Iba začína byť zima a tu sa nedá prezimovať. Čo mám robiť?

Nebudem kraďnúť. Dost' zarábam. Peniaze mám, lebo chodím na fušky. Za bývanie neplatím, tak mi ostáva. Neurobím nič, za čo by som sa raz musel hambiť. Aj denník si budem viac písať. To je môj dôkaz.

1.11.1972

Dneska som ich videl v meste. Boli aj s tým papalášom. Dcéрка bola veľmi pekne oblečená a šťastná. Držala ich obidvoch za ruky a rozprávali sa. Pozerali si výklady. Naozaj ma nepotrebuje. Pre ňu je lepšie keď ma nepozná. Nevieť jej toľko dať. Iba hádky s jej mamou, oca čo nevie ani poriadne písať, nemá robotu ani byť.

Komunisti sú teraz veľmi silný. Nič proti nim nezmôžem. Som zdepresiovaný. Myslím že mi začína šibať. Na mozog. Rozprávam sa tu stále sám zo sebou, dakedy sa rozúrím a kričím a kopem do stien. Stále ma máta po rozume že by som sa mal račej obesiť ako sa takto trápiť. Čo mám zo života? Keby som aspoň pil, ľahšie by mi to prešlo. Ale zase keby som pil, tak prečo by som mal chcieť aby mi to ľahšie prešlo keď by to už aj tak bolo šetko v riti.

Viem že to už nikdy nebude lepšie. Samovražda mi nedá pokoja. Často na to myslím. Nechce sa mi žiť. Chcem mať už konečne pokoj, odýchnuť si. Aj tak by si nikto nevšimol že som zomrel. Ani ona. Na chuja takýto život.

To bolo všetko. Ostatné strany boli prázdne. Ostala som len tak sedieť, po chvíli som dopila víno. Čo je proti tomuto to moje ííí-ííííí? Zomrel ten muž alebo ešte žije? Možno si ešte v ten večer navliekol slučku na krk. Možno na druhý deň, keď mu nevyšiel nejaký posledný zúfalý pokus.

Ešte raz som prelistovala zvyšné strany, či tam predsa len nebude nejaký ďalší zápis. Nebol, samozrejme.

Ráno som odviezla Adamka do škôlky a zavolala k nám do archívu, že neprídem. Povedala som im, že mám chorého syna. Potom som išla na políciu. Je totiž jednoduchšie zistiť či niekto zomrel, ako či ešte žije. Mám kamarátku na oddelení prevencie kriminality a ona má prístup ku starým zvodkám. Netrvalo dlho a mala som na stole denné hlásenia z novembra a decembra 1972. Našla som ho 24.decembra. Na Vianoce. Deti, ktoré sa hrali na vojakov, našli v pivnici Rákayho domu obeseného neznámeho muža. Jeho totožnosť sa nepodarilo zistiť. Podľa obhliadajúceho lekára mohla smrť nastať pred 4-5 dňami. Šesť-riadková správa, ako keby našli prevrhnutý kontajner.

"Príbuzný?" opýtala sa ma kamarátka.

"Nie. Prečo?"

"Lebo plačeš."

"Nepoznám ho. To je dlhý príbeh."

Už sa ma na nič nepýtala, len mi navrhla, aby som listovala ďalej, možno o pár dní zistili, kto to bol

Mala pravdu. Už na druhý deň, 25.decembra, bol v hlásení dodatok k situačnej správe z predošlého dňa, v ktorom som sa dočítala, že dvaja príslušníci OO ZNB potvrdili, že obesený muž v Rákayho dome je Martin Trocha (11.6.1941), bez trvalého bydliska a bez zamestnania.

Ešte raz som si prečítala obidve správy. Napísané v policajnom jazyku mi zneli strašne cudzo. Intimita včerajšej noci sa vytratila.

Vyšla som na ulicu a nevedela, čo robiť. Mám ísť domov? Do práce? Alebo ešte niečo zistiť o Martinovi Trochovi? Mátala ma myšlienka, že to môže byť môj... Priznám sa, že už po prečítaní prvých riadkov v denníku som si v nejakej zaprášenej časti mozgu začala predstavovať, že je to denník môjho otca. Prečo nie? Nevedela som o ňom nič, len to, čo mi povedala mama. Dokonca ani v rodnom liste som ho nemala. Mama si zariadila, že tam napísali nevlastného otca. Zmenili mi rodný list. Vtedy bolo možné všetko. Ja som to už potom nechala tak, bolo mi to jedno.

Takže, prečo nie? Nuž preto, lebo podľa zápisu v denníku je jeho dcéra o osem rokov staršia ako ja. Toto mi bolo jasné hneď, ale napriek tomu bola predstava o "milujúcom" otcovi príjemná. (Neviem, prečo som to dala do úvodzoviek. Asi preto, že nie som zvyknutá na také slová. Príde mi to strašne patetické.) Možno to vyznie hlúpo,

ale keby som mohla veriť tomu, že to je denník môjho otca, môjho dávno mŕtveho otca, necítila by som sa tak sama.

V archíve bývalého komunálneho podniku som zistila, že bol pochovaný 26.decembra 1972 na mieste, kde dnes stojí dom smútku. Hrobu niet. Dobre, prišiel teda čas vyhľadať dcéru. V archíve okresného súdu (je dobré mať všade známych) som našla zápis o rozvode Martina Trochu s Katarínou Trochovou v apríli 1972. Dcéra Katarína Trochová, narodená 17.mája 1971, bola zverená do opatery matke. A je to tu. Katarína Trochová, dcéra, ktorá je o osem rokov staršia ako ja. Žiadny omyl v denníku, som definitívne mimo hry. Ostávam sama.

Niekoľko dní som premýšľala nad tým, že Katarínu Trochovú vyhľadám a odovzdám jej denník. Aby videla, že jej mama a nevlastný otec, ľudia, ktorí ju vychovali, sú egoistickí parchanti. Že v okamihu, kedy si jej otec vkladal krk do povrazu, ona sa hrala s ľuďmi, ktorí ho k tomu dohnali. Odovzdám jej denník, aby som jej pokazila celý zvyšok života? Nakoniec som si povedala, že nie. Budem rešpektovať rozhodnutie zúfalého muža, ktorý zomrel preto, aby svojou existenciou nekomplikoval život dcére. Céerke, ako zvykol písať.

Lucia Gecelovská

Zajac, prosím, príď!

Ležím na posteli a zmáčam paplón. Je ďalší jarný deň skúškového. Včera som dala najťažšiu skúšku semestra. Opadol zo mňa stres a nervozita. Odhalila sa únava. Spánok mi tlačil na viečka, ale šla som ešte doučovať. Večer som sa zvalila a zaspala. Za noc zo mňa spadla i únava. Ostal smútok. Neriedený a priezračný. Mám sa učiť na skúšku z Ázie. Papiere ležia vedľa mňa, no nevšímam si ich.

Volám ťa. Prosím, príď!

Ležím na posteli a počúvam koncert Leonarda Cohena. Jeho mierne zachrípnutý hlas a texty, v ktorých sa neunúva zaobaliť život do farebných papierikov, sú ako dážď zmývajúci i posledné stopy nádeje. Cítiť v tom určitú nástoječivosť a miestami rezignáciu. Nachádzam sa v tom, prepadam tomu, ešte viac sa pritiskem k paplónu. Zasadávam a udriem päťou do postele. Kuknem von oknom. Slnčné lúče pohľadajú nový deň. Deti sa hrajú na ihrisku. Pobejú v krátkych tričkách a kraťasoch. Mamičky pri nich sedia na lavičkách. Pes breše. Papiere ležia vedľa mňa. Nedotknuté. Len pár sĺz na ne padlo, keď som sa nahla po nový balíček hygienických vreckoviek. Premýšľam, ale je to na nič. Akurát ma to tisne viac do perín.

Zajac, volám ťa, príď!

Lúčim sa s ilúziou cesty do Kambodže. Mávam jej na rozlúčku. Všetci tí malí Kambodžania stoja v zástupe a smutne kývajú. Ešte som ani nepristála a už odlietam. Ulica hlavného mesta je plná ľudí, ktorí sledujú môj predčasný ústup. Niektorí sa radujú, iní plačú. A mladý učiteľ zahraničnej politiky má tvár bez výrazu. Je už roky sám. Mohol sa zoznámiť s vysokou tmavovlasou Európankou, o akej vždy sníval. Tá ale nepríde. Na zemi leží papier s výsledkami testu a lieta od človeka k človeku. Pozrite! Toto je dôvod jej neúspechu! kričí na všetkých. Vliepa im tú pravdu do tváří. Ja stále mávam na rozlúčku a túlim sa k paplónu.

Volám ťa. Zajac, prosím!

Keď sme pred dvoma týždňami ja, on a kamarátka pochodovali do malého českého mestečka, zrána mrholilo. Na trase sa nám od blata špinili topánky. Čakalo nás 28 kilákov. Rozprávali sme sa o nárokoch na partnera, o politike, o umení. Hrali sme slovné hry. Popoludní vyšlo slnko. My sme si kúpili v malom stánku čaj a sadli si pod strom. K večeru sme došli do cieľa a dali si spoločne jedno pivo. Sedeli sme na trávniku a kolovalo nám z ruky do ruky. Zašli sme do relaxačnej záhrady a hádzali si lietajúci tanier. Spokojnosť sa nám toho dňa vpisovala do celého tela veľkými žltými písmenami. Vybudovala som si novú úchylku. Každý deň kukám na fotky, ktoré nám poslala. Je v nich ten hrejivý pocit, ktorý sa s tým výletom spája. Ja sa však pomaly rozštepujem. Časť tela sa stále slní v žiare fotiek, druhá sa stráca a ťahajú ju ruky mátoch v tmavých plášťoch. Každý deň od toho výletu na neho myslím. Rok sme sa kamarátili a stačil jeden ideálny pochod a celá rovnováha nášho vzťahu sa rozvrátila. Každý toho druhého vidíme inými očami. A ja viem, že mu o svojom výhlade nepoviem... Paplón je už celý premočený. Čas uteká a ja sa stále neučím. Jednu fotku z výletu som si dala ako pozadie do počí-

tača. Sme tam, všetci traja. On je uprostred a ruky má položené okolo našich pliec...

Zajac! Prosím! Príd!

Piatok po skúške je na pláne redakčný piknik v parku blízko školy. Prídeme deviati. Hŕstka ľudí, zhromaždená okolo nášho nezávislého univerzitného plátku. Každý je mu oddaný inou intenzitou, dávajúc mu nezištne časť svojej osobnosti a voľného času. Niekoľko párov už v našich kruhoch našlo k sebe cestu. Ostatní sa kamarátia. Tak ako my. Pred pár dňami na valnej hromade sa naše ruky na chvíľu dotkli jedna druhej. On to ani nepostrehol a mnou prechádzali desiatky voltov. Vidím sa sedieť na tráve a smiať. A on bude behať od jedného k druhému ako lietajúci tanier medzi rukami kamarátov...

Zajac! Zajac! Volám ťa. Príd! Prosím!

Sadni si vedľa mňa a zamávaj svojimi farebnými ušami. Povedz mi o Alenke a zázrakoch, ktoré zažila. Rozprávaj o šípkovej Ruženke a jej princovi. Chcem počúvať o dobrých koncoch. Pohľad ma svojou mäkkou zajačou tlapou. Uvar mi kašičku či kúzelný elixír. Sadni si vedľa mňa a spievaj. Tým tenkým hláskom, ktorý utíši boliestky. Moje slzy budú pomaly ustávať. Zdvihnem sa z postele a pritúlím sa k tebe. Zaborím sa do tvojho huňatého kožuška. Objímeš ma a vezmeš so sebou...Tam...

Volám ťa. Volám! Kde si? Zajac!

Vedľa mňa sedí len hnedý plyšový macík. Pozerá na mňa svojimi malými priateľskými očami. Jeho tlapa sa nehýbe. Jeho ústa nehovoria. Nemá ani chlpatý kožušok. I tak ho schňapnem a zaborím sa do jeho mäkkého tela. Nikam ma neodnáša. Stále som v izbe so štyrmi bielymi stenami a revem. Papiere s poznámkami Ázie ešte nezmenili svoju polohu. Budúcnosť je vražda, spieva práve Leonard. Hlava mi ide prasknúť. Do toho zazvoní mobil. Strhnem sa. Pár sekúnd sa nehýbem. Potom odhodím macíka. Vypnem hudbu a zdvíham to. „Haló? Zajac?“

V krajine zázrakov majú poludnie. Alenka prestiera na drevený stolík v rozkvitnutej záhrade biely vyšívavý obrus. Červená čiapočka krája zeleninu a siedmi trpaslíci opekajú na malom ohni špekáčky...

Ivana Polčíková

Mravec

Iza je žena.
Iza má maternicu.
Iza má vaječníky.
Iza môže dnes večer kľudne počať.
Iza má malé prsia.
Ale to je nepodstatné.
Iza je žena.
Iza čaká už tretí rok na tej istej stanici v tom istom červenom kabá-
te na neho.
Nenapísal.
Neprišiel.
Nepríde.
Nenapíše.
Iza verí.
Raz na balkóne si lakuje nechty.
Nanovo, už po stýkrát, lebo dnes večer určite príde.
Iza je presvedčená, že dnes príde.
On niekedy príde.
Iza nevie kedy a preto je dopredu pripravená.
Dnes pociťuje, že príde.
Iza sleduje svoju mladistvú pokožku s krčovými metličkami.
Obáva sa, že keď príde neskoro, budú tam skutočné varixy.
Iza si povzdychne.
Ize slnko vlieza pod jej malé bradavky.
Celkom za ne, až do vnútra jej žliaz.
Vtom ju niečo poštipie.
Niečo malé.
Iza si prestane lakovať nechty a pod jej lýtkami sa trepe.
Mravec!
Iza si ho prezerá a sleduje, ako on sleduje ju.
Iza sa hanbí.
Iza je v koncoch a preto povie:
„Pokiaľ mi dnes neuvidí nové nechty, milý môj zlatý neznámy, vezmem
si ťa!“
Mravec sa pousmeje.
V skutočnosti ju vzal pevne za slovo.
Iza si ho prehliadne a zatvára vrchnáčik laku.
Odíde.
Mravec očakáva Izu.
Je ráno.
Vstane a na jej maternici je prázdne miesto.
Leží v posteli sama.
Odchádza do kúpeľne a umýva si zuby.
Odpľuje si.
Pozrie sa do zrkadla a v tom ju to napadne!
Mravec!
Zalieva mu kávu.
Usmieva sa na ňu.
Iza niečo včera slúbila a tak si začína zvykať na „mravčí život“.
Každé ráno jej krúži okolo šálky od kávy.
Preťahuje celé telíčko.
Malé živočíšne zviera.

Mravec!

Ona, žena, sa s ním učí žiť.

V noci ho ukladá do krabičkovej zápalky.

Usmeje sa a čaká, ako ho posledným pohľadom zavrie.

V práci jej sedí na kalendári a premáva sa všetkými priestormi, kam nedovídi šéf.

Často jej lezie pod sukňu.

Mravec má hranice.

Iza potrebuje hraničnosť.

Iza je nehraničná, nekonvenčná, iluzívna ľudská myš.

Odchádza do divadla.

Nosí ho pri uchu.

Iza sa veľakrát smeje, lebo jej malými nôžkami lezie po krku a ju to nabáda k škriabaniu.

Iza sa kúpe s mravcom.

V bielej vani.

Sleduje jej telo.

Mravec začína po Ize túžiť.

Mravec pociťuje deficit.

Iza má maternicu, prsia, vagínu.

Mravec jednoducho nemá penis.

Ešte si to neuvedomuje, ale keď po ulici sleduje mužov, ktorí sa za Izou otáčajú, začína si to vyčítať.

Chcel by Ize veľa povedať, ale nemôže.

Mravec nemá jazyk.

A tak ju len sleduje.

Chcel by jej urobiť raňajky, napísať jej báseň, niečo povedať, ale nedokáže to.

Iza si nič nevyčíta.

Je jej s mravcom dobre.

Iza si uvedomuje ľahkosť bytia a žitia pri trojmilimetrovom zvieraťku.

Mravec je malý.

Iza je rada, že sú spolu.

Iza si na mravca zvyká.

Iza vie, že sľub sa musí dodržať do konca.

Iza však cíti aj to, že sa raz niečo zlomí a k niečomu príde.

Iza anticipuje.

Iza berie mravca k vode.

Sedí jej na klobúku a pozerá po mužoch.

Iza sa s ním začne rozprávať.

Život v tichosti ju nebaví.

Dost' mlčala!

Hovorí mu o mužskej kráse, o tom, ktorého chcela, ale On neprišiel.

O tom, ako mu to nepovedala, ako to ľutovala a ako to tak má byť.

Ukazuje mravcovi typy, ktoré vyzerajú ako On.

Mravec sa začne porovnávať.

Je síce menší, ale.

Potom mu ukazuje nohy, členky mužov, ktorí to jednoducho majú.

Na kúpalisku si všíma mužské paže.

Mravec sa pozrie na svoje ruky a zapája silu myslenia, aby ich nadobudol.

Obaja ležia v posteli.

Mravec jej hľadá na nos.

Iza má na nose čierne bodky.

Mravec by sa ich chcel dotknúť.

Netrúfa si.

Odchádza spať.

Ize ráno zvoní telefón.

Nieкто jej povie niečo smutné, lebo potom sa zavrie do izby a plače.

Mravec príde do jej izby a sadne si k vreckovkám.

Iza mu rozumie, lebo on by jej vreckovku podal, ibaže nemá toľko sily.

Iza začne smrkať.
Mravec by ju objal.
Iza to vie.
Sadá si k jej palcom a prechádza sa po nich.
Iza stále plače.
Mravec sa vyšplhá na jej kolená.
Pozerajú na seba.
Iza stále plače.
Mravec váha.
Kdesi videl, že v takýchto situáciách je ženská duša otvorená, rovnako ako jej citlivé pohlavie.
Lenže mravec si stále netrúfa, lebo nemá veľké pohlavie.
Mravec nemá penis.
Sleduje jej driek a plačúcu Izu.
Zlezie z nej a odíde na parapetu.
Dni utekajú, muž neprichádza a Iza začína pociťovať, že potrebuje uspokojenie.
Iza si myslí, že to mravec nevie, preto sa vždy večer zamkyna do kúpeľne a sleduje svoje telo.
Ako v ňom narastá túžba, ako chce a aké je to ťažké.
Spodok odo dverí zapcháva uterákom, cez ktorý mravec prelieza.
Iza chce byť sama.
Prelieza vždy, keď si Iza myslí, že odpočíva v izbe.
Mravec neodpočíva.
Mravec sa cíti smutný a nadržaný.
S Izou zdieľajú spoločné fyzické túžby.
Mravec si myslí, že sa rozídu, lebo Iza je človek.
Iza si vôbec nemyslí to, čo si myslí mravec.
Iza si oblieka župan a odchádza spať.
Zbalí sa a vypadne na niekoľko dní preč.
Mravec má depresie a sklony k samovražde.
Je to predsa veľký mravčí muž, ktorý má problém a potrebuje byť sám.
Iza ho ráno v krabičke od zápaliel nenájde.
Nenájde ho ani na parapetke, kde si tak rád vyhrieva zadoček.
Nenájde ho ani na záchodovej miske, ani v šatníku a ani v šálke kávy.
Iza je nešťastná.
Uteká po byte a na líci sa jej tvorí slza.
Je teplá ako Izino túžiace telo.
Iza sa v stave márneho hľadania posadí do stredu izby a precíti súcit.
Uvedomí si, že to asi osemnohové sentimentálne živočíšne zviera jej chýba.
Iza hľadá na čiastočky prachu na podlahe a predstavuje si, ako sa v nich zjaví to malé teličko.
Ako sa pomaly vynára pred jej očami.
Mravec blúdi mestom a vyčíta si, že nie je a nikdy nebude muž.
Muž pre ženu.
Muž pre človeka.
Mravec vie, že je zviera.
Mravec nemá penis.
V bare sa opije kvapkami vodky a zaspí v kvetináči.
V Ize sa niečo zlomí.
Zvykla si.
Škriabe sa na krku, kde má čiernu šošovičku a želá si, aby sa mravec objavil.
Neprichádza.
Iza si myslí, že obaja muži, či živočíšny, či ľudský, o ňu jednoducho nejavia záujem.
Iza prepadá úzkosti.
Chce si poriadne ublížiť.
Neplače.
Blíži sa k parapete.
Sadá si na ňu.

Pokračuje.
Čaká, čo bude.
Vtom príde mravec.
Je taký istý.
Nezmenilo sa na ňom nič.
Má asi osem nôh, malý štíhly driek a neprekonateľnú túžbu pomilovať Izu.
Sleduje ju očami.
Iza si ho k sebe privinie a pobožká ho na celé telo.
Mravec je šťastný.
Uvedomuje si, že Ize chýbal.
Iza zatvorí okno a začne mravcovi vyčítať, že to už nemôže nikdy urobiť, lebo ona sa asi raz z čakania zblázni, že jej je ľúto, že odišiel, a povie mu aj to, že jej chýbal.
A že sa chcela pred chvíľou zabiť, ale vesmír to tak nechcel, a preto sú v izbe obaja.
Mravec je ešte šťastnejší.
Sedí na jej okraji šálky a pomaly sa posúva k jej teplému telu.
Je noc.
Krúži okolo jej krku a ona nemá chuť poškriabať sa.
Je jej to príjemné.
Mravec sa necíti byť malým oproti veľkým mužom, ktorý majú úd primeraný k veľkosti ženského pohlavia.
Mravec si vychutnáva Izinu krásu.
Lieta za jej uchom ako výhru očakávajúci mladík, prechádza jej zatvorenými viečkami ako stonožka, jednej farby a so svetovým charakterom, otočí sa okolo nej ešte stokrát a ešte váha až Iza začne vzdychať, lebo jeho telo sa rozbehne pod jej nohavičky.
Mravec zostane v pokoji.
Počúva Izu.
Iza cíti len šteklenie, ale na pravom mieste.
Iza sa dostáva do euforického vytrženia, lebo aj keď sa necíti s ním byť spojená, cíti ho tam, kde žena cíti rozkoš.
Iza uverila veľkosti mravca a mravec uveril jeho maličkosti, ktorá stačí na to, aby Iza uspokojovala svoje potreby.
Možno práve v tú chvíľu, na tom jednom mieste mal zastaviť mravec, aby si uvedomil, že to má zmysel.
Má to obrovský význam pre oboch.
Pre celé ľudstvo.
Lebo Iza je človek a mravec je sentimentálne zviera.
Lebo Iza prežila vrchol s mravcom.
Lebo mravec nevedel, koľko je v jeho maličkosti významu pre človeka.
Pre ženu.
Iza v ten večer pocíti obojstrannú spokojnosť.
Fyzickú i duševnú.
Nečaká.
Ona žije v prítomnosti.
Ona s ním ráno pije kávu.
Nemusí užívať tabletky proti počatiu, vyčítať si celulitídu a sťahovať pri sexe brucho.
Kedykoľvek chce, dá sa to.
Nemusí čakať, kým to bude.
Mravec rešpektuje jej ľudské telo.
Zviera rešpektuje jej citlivosť.
On si len sadne a potom začne krúžiť.
Jeho milimetrové telo má veľký význam.
Varia si, na stolíku jej necháva rôzne symboly, pretože rozprávať nevie.
Ona si pred ním v izbe skúša nové šaty a on jej prikyvuje.
Už nespí v krabičke.
Sleduje ju v noci na vankúši a keď je cez deň v práci a on zostane doma, premýšľa, čím by ju potešil, okrem vyskúšaného, a sleduje v jej bytí svet.

Nechýba mu príroda.
Závidia mu osy, kútniky domové a kosec, ktorý by svojimi dlhými trojcentimetrovými nohami navodil Ize dozaista nepríjemnú až bolestivú rozkoš.
Mravec je osobnosť.
Zo dňa na deň rastie.
Mení sa.
Verí si.
Miluje Izu.
Iza, človek, miluje malé živočíšne zviera.
Je medzi nimi puto.
Iza to tak chce.
Gordický uzol.
Vášeň.
Originalita.
Mág.
Raz v jeden deň, ten muž, ktorý nechodil, príde.
Nikto by to nečakal.
Iza je v ten deň v práci.
Mravec zostal doma a premýšľal.
Ten muž zazvoní.
Je strednej postavy, s gaštanovými vlasmi a s veľkým počtom testosteronu v tele, o ktorom mravec nemá ani len potuchy a nikdy mať nebude, lebo on nie je človek.
Muž nemá kľúče a nemôže sa dostať dovnútra.
Stratí sa.
Príde o chvíľu, otvorí si a potom začne hľadať Izu.
Mravec ho sleduje.
Porovnáva sa s ním a už teraz vie, že je to ten, na ktorého tak dlho čakala.
Pozná ho podľa fotky a Izinho opisu.
Chvíľu smúti, ale on je silný zver, takže sa vzchopí, vystrie hruď a hlavou zamieri na konkurenta.
Muž sa rozhodne, že si urobí kávu a počká, kým sa vráti Iza.
Iza sa nevracia.
Mravec ho sleduje spoza zeme.
Muž je bosý a krásne vonia.
Má atletickú postavu, zaiste beháva, veľké paže, ktorými by iste Izu ochránil a nakoniec, má spánky, o ktorých tak silno rozprávala Iza.
A má penis!
Mravec to nemá a nikdy nebude mať.
Zostáva na dlážke a pozoruje muža.
Ten sa po chvíli postaví a zamieri na toaletu.
Mravec ide za ním.
Chlap si stiahne nohavice a močí.
Mravec vylezie na hornú policu a sleduje jeho úd.
Neporovnáva sa.
Načo?
Je presvedčený, že dokáže viac.
Omnoho viac.
Muž ho nevidí.
Mravec je zároveň jeho lebky.
Presne vidí jeho oči, veľký nos a taký intelektuálny pohľad.
Mravec priznáva, že Iza má vkus.
Ale mravec prišiel skôr, preto tu nemá čo robiť.
Keď muž zatvára dvere, buchne mravca do bruška.
„Auu!“ mravec odletí na druhú stranu.
Dvaja protivníci v Izinom byte.
Človek a zviera.
Medzi nimi sa nestane nič.
Nestane sa nič, lebo muža čakanie nebaví a odíde.
Mravec zostáva v byte sám.
Príde Iza.

Nestretne sa s ním.
Obídu sa.
Mravec sedí na parapetke a čaká, kým ho Iza uvidí.
Nemôže jej povedať kto tu bol.
Nie je človek.
Uvaria si kávu a pomilujú sa.
Iza zaspí.
Na druhý deň príde On.
Stretnú sa.
Iza nevie, či ho pustí k sebe.
Iza nechce vrátiť minulosť, lebo to nemá význam.
Keď sa jej ten krásny muž v sivom svetri spýta, s kým teraz je, ukáže na parapetu.
Bol tam kvet a na ňom sedel mravec.
Muž sa priblíži a uvidí ho.
Mravec sa tvári silno a so zdvihnutou hlavou.
Je to silný tvor.
Cíti sa víťazne, lebo jej, Ize, po večeroch kuká na nalakované nechty, čo kľudne mohol robiť aj On.
Mravec!
Človek-muž ho chce chytiť.
Mravec to očakával a tak sa schová.
Človek-muž nerozumie celej situácii a preto odchádza preč.
Iza ho prehovára, aby uveril, lebo On nechodil a ona sa z toho išla zblázniť, tak uzavreli dohodu.
Mravec čakal, čo bude, Iza ukazuje mužovi krabičku a vonku prebieha zatmenie slnka.
Muž-človek vie, že sa Iza zbláznila a je mu ľúto, že je to kvôli nemu, ale ani to nie je kvôli nemu, lebo On vie, že napísal.
Ona nenapísala!
A Iza si potom spomenie, že to tak skutočne bolo.
Mravec sa stiahne, lebo na tých dvoch vidí, že si to vyjasnili.
Iza sa však k nemu nevráti, lebo spáva so silnejšou, reálnejšou a omnoho komplikovanejšou bytosťou s ôsmimi nohami.
S mravcom.
Zatiaľ čo sa oni dvaja rozprávajú, mravec odchádza preč.
Nie je človek, je zviera a nemá penis.
Opakuje si to dookola a tentokrát odchádza navždy.
Stráca sa.
Nie je sklamaný, len je sklamaný.
Z Izinho bytu si nepribalil nič, len spomienky, ktoré mu bude závi-
dieť celá živočíšna ríša.
Dotýkal sa ženského pohlavia, pohlavia človeka, sedel na bradavke
a kedykoľvek ju videl nahý.
Mravec sa približuje k prahu bytu.
Medzitým sa muž-človek lúči so ženou.
Iza ho presvedčí o láske k zvieratku.
On odchádza.
Je pred parapetou.
Prekročí mravca.
Iza ho zabuchne.
Mravec je mŕtvy a Iza zase čaká.
V červenom kabáte, v zime, na vlakovej stanici!

Lenka Suchá

Leto

Pravá – ľavá, pravá – ľavá, pochodujem na mieste. Keď zatlačím silnejšie, šťava zo suda vystrekne, zaplaví chodidlá až po členky a strapačky sa mi zaderú pomedzi prsty. Ovinú sa ako riasy, ťahajú ku dnu, dokým ma z nich otec nevyslobodí. Zaborí ruku do mútneho, vytiahne odtiaľ za hrst, koštuje.

Pri pohľade naňho myslím na Vianoce. Poodkrytý hrniec, z ktorého uniká mäkká para, zahmlieva kuchynské sklá a rosí zvetrané rámy. Pod pokrievkou buble päť litrov kapustnice so smotanou a sušenými slivkami.

Slivky. Opadali. Ostali po nich iba zvyšky, cukornatá vôňa a roje vínnych mušiek. Spomienka na večer v sade, vyležanú trávku, zásteru z trička, hustú šťavu zo zmäknutých dužín, ktorá sa pomaly vlieva do pupka a Tiborov smäd.

„Daj si.“ ponúka ma otec čerstvou októbrovou juškou. Pijem až mi zvierajú hrdlo, zatiaľ čo on krája cibuľu. Napokon vezme jablká a zatlačí ich pästou do suda. Z času na čas jedno z nich vyskočí, šmýka sa mi pod plochými nohami. Mama mi pod ne v detstve zvykla klásť hlinené guľôčky. Kým nedávala pozor, pretlačala som ich len tak, medzi prstami. Keď sa dívala, musela som ich mať poctivo pod klenbou, dokým mi nestárpli chodidlá.

Do vlasov sa nám motá babie leto. Nebom sa preháňajú oblaky. Občas ich strihám žmurknutím. Augustová horúčava sa vyparila. Odletela na juh spolu s krajčirkami. Ostali po nich len hniezda pod strechou, ktoré babka vždy na jeseň zhodí hrabkami. Preto sa u nás šťastie nikdy dlho neohreje.

Zatiaľ čo otec odoberá do vendlíka prebytočnú šťavu a pridáva zvyšné jablká, stojím na jednej nohe ako bocian, strkám zobák do škár v susedovom plote a pozorujem, ako stará Božka behá z jedného konca dvora na druhý. S plačom hľadí ponad strechy, „ach keby toto môj muž chudáčisko, nech mu je zem ľahká, videl.“ Vyrieka Božka prosby, ktoré ani jej muž, ba ani Pánboh nevyslyší.

Kým syn s nevestou zapaľujú na zadnom dvore šurce, kydle, ferťušky hádam od svadby, vynáša z ďalšej nachystanej kopy všetko, všetko, čo sa ešte zíde.

Cez plot sa pomaly derie naftalín. Pach stuchnutých vecí ležiacich v skrini desaťročia. Mieša sa s vôňou kapusty a kyslých augustových jakubiek.

Zabáram nohy do chladivej čľapkanice, v ktorej som práve utopila leto.

Vinohrad

Skoro ráno sa vydávame na kopec. Stúpame k vinohradu, míňame sa s rannými hmlami usadenými v dolinách. Na vrškoch po nich ostali len potrhané kusy, pripomínajúce šupky z prevareného mlieka vylovené detskými prstami.

Dych sa zrýchľuje. Na chrbte ma začína tlačiť prútený kôš, uvoľňujem popruhy.

„Vydrž. Ešte trochu a spoznáš nášho Pána.“ babkina reč. Teraz už viem, prečo sú na kopcoch kostoly aj vinohrady. To aby sme mali bližšie k Bohu a Boh k nám. O chvíľu už stojíme pri hroznových terasách.

Babka chválí, že je úroda požehnaná a ľadové hrozno neohrozene zreje. Otec vínu predpovedá výrazný buket.

Vychádzajúce slnko presvetľuje bobule. Splývajú do intenzívnej červenej. Sad horí. Pripomína Dášine hrdzavé vlasy roztancované ako ženy na Muchových plagátoch. Beriem košík, nožnice, vyberám sa sama k terase.

Dolievame si z minuloročného vína, užívame si posledné prázdniny pred maturitou. Dáši už teraz nedajú pokoj a presviedčajú ju, nech si dá po škole prihlášku do Prahy. Sedíme spolu na verande. Zatiaľ čo ona vyfarbuje maľované krížovky, hľadám v pomôckach mesto v Rusku na deväť, pričom tretie by malo byť „A“. Kostolné zvonky odbíjajú nám na dvanástu a babke na anjelpána. Vystrieda ich rozhlas, ktorý ohlasuje zasadnutie obecného zastupiteľstva a príchod podnikateľa s lacným ošatením. Dáša sa smeje, že jej v bruchu hrajú pomaly celé Jarovnice. Tekvica je ešte v trúbe, utopí ich preto v pohári červeného.

Necháme babku, nech sa rozhovorí o starých časoch. Ustatá si ľahne do postele o čosi skôr. My sa potom tajne štvoráme do vinohradu, kde na nás už čaká Paľo s Tomášom. Dívajú sa na nás zhora, ako nám cestou nočný vietor občas zafúka pod sukne a dvíha ich až ku stehnám.

Poludňajšie slnko ešte hreje na chrbát. Pobáda čulý hmyz. Popletiem si podobníka s osou. Oháňam sa vedrom, ktoré mi príde prvé pod ruku. Vyletí z neho zopár bobúľ. Razom zaženú nespoznané mimikry. Odtŕham posledné strapce hrozna, ktoré sa mi ešte zmestia do koša. O týždeň o takom čase budem sedieť vo vlaku do Bratislavy, kde ma prijali na vysokú. Spomínam na minulú jeseň, na Dášu, ako mala nazbierané o tri koše viac než ja, ako sa vedela hroznom prejesť a v ústach jej z bobúľ ostali len kôstky, ktoré potom plula za seba. Myslím na to, ako sa teraz doma stará o malého Tomáša.

Miroslav Búran

Vatra

„Mami!“ dvorom zahrnel žalostný výkrik. V jednom slove sa snúbil strach a zúfalstvo. Z domu vybehla mladá žena. Na sebe mala oblečené jemné neglizé, havranie vlasy jej pokrývali snehobielu pokožku.

„Čo je Juraj?“ skríkla matka ustráchané. V momente svoj pohľad nasmerovala na miesto, kde stál chlapec. Celý sa triasol, po tvári mu prudko stekali slzy.

„Ja Janko!“ vyjachtal šokovaný chlapec a ukázal smerom na zem. Na tráve ležalo nehybné, detské telíčko.

„Preboha!“ skríkla žena a rozbehla sa smerom k deťom. Bola ako v tranze. Rýchlym skokom pribehla k synovi. „Veď on nedýcha!“ zrevala žena. Schytila ho na ruky a vbehla s ním rovno do domu. Juraj tam stál ako skamenený.

* * *

Oheň z vetry ožaroval celý dvor, nafukoval sa ako moriak a ukazoval malej lampe osvetľujúcej vchod do domu, kto je tu pánom. Starý otec poctivo ukladal polienko vedľa polienka. Drevo v pahrebe bolestivo kvílilo, stonalo pod horúcim, ohnivým jazykom a postupne sa menilo na popol. Starká opatrne krájala slaninku a ukladala ju na drevenú dosku.

„Ja, ja si ju opečiem!“ vykrikoval Janko a nezbedne pobiehal okolo vetry.

„Len opatrne, nie, že zas niečo vyparatiš!“ upozorňovala ho mama. Janko ju vôbec nevnímal, v očiach mu svietili iskričky pri pohľade na oranžovú žiaru vychádzajúcu z ohniska. Starší Juraj stál obďaleč a pozoroval otca, ako precízne strúha palicu na opekanie.

„Chceš to vyskúšať?“ spýtal sa otec. Juraj nadšene prikývol a natiahol ruku smerom k nemu. Ten mu do nej vtlačil zatvárací nožík. Juraj ho opatrne otvoril, tak ako to mnohokrát videl u svojho otca. Zodvihol zo zeme drevený prút a začal z neho opatrne strúhať kôru. Otec ho ticho pozoroval, bolo vidno, že je spokojný. Zrazu si uvedomil, že je na neho pyšný. Veď ešte prednedávnom leďva rozprával a dnes je z neho veľký chlap. Usmial sa pri tejto myšlienke.

„Au!“ zastonal chlapec, keď mu nožík vkĺzol pod jemnú kožu. Ani na chvíľu však neprestal a pokračoval v strúhaní, akoby sa nič nestalo. Otec sa strhol a vyčítavo pozrel na chlapca.

„Ty si sa porezal, však?“

Juraj akoby ho nevnímal, ešte rýchlejšie zabáral nožík do dreva.

„Ukáž!“ vyzval ho otec a schytil mu malú ruku. Medzi prstami sa mu začervenala krv.

„To nič nie je!“ usmial sa Juraj a oblizol si prst presne tak, ako to robieval starý otec.

„Len aby to nevidela mama, lebo nás oboch vyhreší!“ upozornil ho otec.

„Chlapci, počte jest!“ zvolala starká. Konečne sa všetci usadili okolo ohňa. Starká postupne porozdávala všetkým slaninku a napokon povyberala z pahreby horúce zemiaky.

„Chlapci, keď som bol vo vašom veku, jedol som zemiaky každý deň na večeru aj so šupkou!“ zasmial sa starý otec. Chlapcom to nemusel vravieť dvakrát, schytili každý jeden zemiak a už aj ho mali v ústach. Starký sa pri pohľade na ich ufúľané tváričky hurónsky zasmial.

„Starý somár, na čo ich to navádzaš!“ hrešila ho starká.

„Aspoň budú mať zdravú stolicu!“ zasmial sa starký a vliat do seba štamperlík pálenky. „Ej, tá je výborná!“ slastne zamľaskal. Žena na neho vyčítavo pozrela, no nevravela nič.

* * *

Zvečerilo sa. Nad hlavou im vykukol ospalý mesiac. Starký rozprával historky o tom, ako strieľali z praku do susedových sliepok a ako ich potom sused vyplatil, keď mu skántrili najlepšiu nosnicu. Chlapci ho počúvali so zatajeným dychom. Ich rodičia sedeli v kúte a nenápadnými dotykmi si dráždili roztúžené telá. Po chvíli sa stratili v dome.

„Kia, kia !“ ozvali sa spoza plota čudné zvuky. Starí rodičia v tej chvíli akoby zmeraveli. „Ideš ho, potvora akási, prac sa stado!“ zahromžil starký.

„Kia, kia !“ ozývalo sa naďalej. To už starký nevydržal, schytil do ruky polienko a hodil ho smerom, odkiaľ vychádzal zvuk. Konečne na chvíľu stíchol.

„Čo je to?“ spýtal sa Janko prekvapene.

„To je kuvik!“ odvetil starký a v tvári mal ustarostený výraz.

„A čo robí ten kuvik?“ dobiedzal Juraj.

„Kuvik je sova!“ odvetil starký a pozrel sa na starkú. Tá len mľkvo hľadela pred seba. „Vraví sa, že tam, kde sa objaví kuvik, niekto z rodiny zomrie!“ odvetil starký tichým hlasom.

Chlapci sa na seba vystrašene pozreli.

„Starý, načo im to hovoríš, ešte sa budú báť!“ zahriakla ho žena.

„Mali by sme ísť spať, je neskoro, starý, uhas oheň!“ prikázala starká. Na to starký zodvihol vedro s vodou a vylial ho priamo do ohňa. Ten syčal, ako keď človek stúpi hadovi na hlavu. Bránil sa, no darmo, voda ho premohla a jeho plamene pochovala vo vyhoretej pahrebe.

„Chlapci, aj vy poďte dnu, je zima, prechladnete!“ skríkla starká. Starký sa medzitým zodvihol a zmizol kdesi vo dvore. Isto šiel do pivnice, tam mal schovanú fľašu pálenky. Potajme, aby ho starká nevidela, si z nej každý deň trochu odpil a hneď mu bolo lepšie. Chlapci na chvíľu osameli. Po dvore sa rozprestrela tma. Len malá žiarovka osvecujúca vchod do domu ticho žmurkala.

„Kia, kia!“ ozval sa desivý výkrik sovy. Menší Janko sa strhol a vbehol priamo ku dverám domu. Zrazu začul silné bzučanie. Obzrel sa smerom k žiarovke a uvidel obrovskú osu. Rozutekal sa smerom k bratovi stojacemu na dvore, no vtom pocítil uštipnutie.

„Au!“ skríkol chlapec bolestivo. Brat si ho nevšimal, stál ako obarený a načúval hrôzostrašnému hlasu kuvika. Veta o smrti sa mu vryla do pamäti ako nôž do prsta. Jankovi na čele vystúpil pot. Cítil, ako ho páli celé telíčko, čoraz horšie sa mu dýchalo, až zrazu pocítil náhlu slabosť. Nestihol vykriknúť. Jeho detské telíčko stratilo stabilitu a rozprestrela sa na zarosenej tráve.

* * *

„Mami!“ dvorom zahrmel žalostný výkrik. Juraj tam stál ako skamenený a pozeral na sovu sediacu na plote a po tvári mu stekali slzy.

Obrazová příloha

Predsedníčka Spoločnosti Ladislava Novomeského v Senici Milina Rosová víta prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparovicča na XXII. ročníku Literárnej Senice 2008

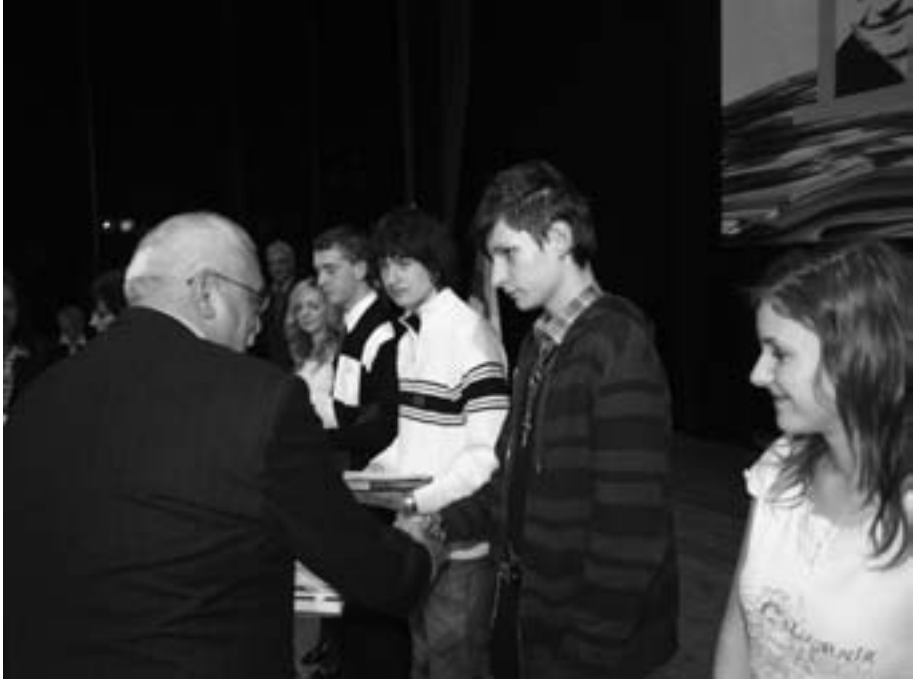
Otvorenie XXII. ročníka Literárnej Senice v roku 2008 za účasti prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča a poslanca Národnej rady Slovenskej republiky a predsedu Trnavského samosprávneho kraja Tibora Mikuša. Moderátorkou podujatia bola Bibiána Ondrejková.

Prezident SR Ivan Gašparovič a poslanec NR SR a predseda TTSK Tibor Mikuš odovzdávajú Hlavnú cenu súťaže – Cenu predsedu Trnavského samosprávneho kraja víťazke XXII. ročníka Kataríne Džunkovej

Rozborový seminár účastníkov súťaže s členmi poroty.
Zprava : Dana Podracká, Ján Majerník, Pavol Stanislav.

Podpredseda Spoločnosti Ladislava Novomeského v Bratislave Drahoslav Machala odovzdáva ocenenia víťazom.

Výber z edičnej produkcie účastníkov predchádzajúcich ročníkov Literárnej Senice

Literárna Senica Ladislava Novomeského 2009
Bulletin víťazných prác XXIII. ročníka
Vydala: Záhorská knižnica Senica
Zostavila: Alena Kulíšková
Zodpovedná redaktorka: Mgr. Katarína Soukupová
Fotografie: Mgr. Milan Soukup
Grafická úprava: Milan Mikula, RECO s.r.o. Senica
Tlač: Tlačiareň Durlák, Senica
Náklad: 250 ks
Nepredajné

ISBN 978-80-85738-72-8